LITIJA
24. 12. 1941

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

GLASILO OBČANOV

FEBRUAR 1985

ŠTEVILKA 2

Iskrene čestitke vsem ženam za njihov praznik — dan žena

»Otroški dinar« na preizkusu

Sredstva javnega obveščanja so ustvarila pravi preplah med starši in tudi v širši javnosti glede podražitve oskrbnin v vrtcih. Razpravljati o tem, ali se bodo oskrbnine v vrtcih podražile ali ne, je nesmiselno, ker vemo, da življenjski stroški iz dneva v dan neusmiljeno rastejo in, sorazmerno s to rastjo, se bodo dvignile tudi cene v vrtcih.

Problem pa je nastal drugje. Že več let se je izkazovala potreba, da bi starši v vsej Sloveniji plačevali oskrbnino po enotnem samoupravnem sporazumu. Ta sporazum pa je tudi nastal iz potrebe, da bi zaščitil starše z nizkimi osebnimi dohodki. Do tu je vse prav in lepo. Problem pa je nastal s tem, da naj bi starši s povprečnimi osebnimi dohodki plačevali polno ekonomsko ceno, razen vzgojnih storitev, ki naj bi jih pokrivala skupnost otroškega varstva. Tak pristop k reševanju vzgojno-varstvene problematike je neživljenski in krivičen do staršev, ki želijo in imajo pravico, da bi svojemu otroku dali tudi vzgojo. Pa vendar jim materialne zmožnosti tega ne bodo dopuščale, ker se jim dvigujejo tudi ostali življenjski stroški. Dejstvo je, da je na ramah mladih staršev preveliko breme, zato jim družba v tem trenutku, ko pomoč najbolj potrebujejo, ne bi smela obrniti hrbta. Navsezadnje pa tudi živimo v taki družbi, ki na veliko oznanja, da ji ni vseeno, kako bodo vzgojena mlada pokolenja. V praksi je seveda drugače, smo proti bohotenju in širjenju birokracije, v resnici pa si jo sami ustvarjamo z raznimi sporazumi, dogovori in resolucijami, ki so neživljenjski in v rezultatih zelo skromno izraženi.

Nobeno jadikovanje ne bo rešilo naših problemov. Pozivam delavce VVO, starše, Skupnost otroškega varstva Litija in širšo družbenopolitično skupnost, da se obnašamo zrelo in odgovorno ter najdemo rešitve zaradi staršev, delavcev VVO, naše družbe in tudi zaradi otrok. Predvsem zaradi otrok!

Franci Končar

8. marec — otroku mater!

Čas nikoli ne ugasne. Za letom, ki jemlje slovo, pride novo, nemirno, burno, čas, ki mu z delom, ustvarjanjem, radostjo in tegobami klešemo nov obraz. V to kolesje spreminjanja, iskanja in oblikovanja novih vrednot je vtkan tudi praznik, ki je posvečen našim materam in ženam. Le-ta z naglimi koraki menja svojo vsebino glede na prostor in čas, v katerem živimo. Nas zanima predvsem naš prostor in naš čas, čeprav nam še daleč ni vseeno, kakšen je položaj matere, žene in otroka v sistemih, kjer se morajo boriti za osnovne človeške pravice. V naši družbi je seveda drugače, nekateri se sprašujejo, ali ima ta praznik sploh še kakšen pomen ali pa so mnenja tudi taka, da so žene že preveč enakopravne. Verjetno takim razmišljanjem ne bi našli konca, zato bom poskušal prazniku dati novo, človeško in ustvarjalnejšo vsebino.

Na svetu je veliko poklicev, pomembnih in velikih, poznamo strugarje, miličnike, novinarje, astronavte, učitelje, generale in še in še. Verjemite pa mi, da najbrž ni lepšega poklica biti mamica ali pa očka. Mnogo sreče, radosti in materialnega blagostanja in osebnega uveljavljanja doživijo ti ljudje v svojem delu, in vendar ni večje sreče na svetu kot fantič v materinem naročju ali punčka, ki se je oklenila očka okoli vratu.

Vsako delo zahteva odgovornost. In kje je večja odgovornost, kot jo ima mati, ki mora svojemu otroku darovati ljubezen, ki je enkratna, najveličastnejša in nenadomestljiva, ker bi bil brez nje otrok oropan človečnosti in uživanja lepote v drugem človeku. Izkazovanje ljubezni in oblikovanje novega človeka je med vsemi lepotami najvišja in najpopolnejša.

Na svetu je veliko vrst prijateljstva, pa vendar ni iskrenejšega prijateljstva, kot ga je mogoče skleniti med materjo in otrokom. Biti z otrokom v najnežnejših letih se pravi, vnovič doživljati otroška leta. Doživljati otroka je tako kot doživljati vrhunsko umetniško iskreno lepoto, le da je treba otroka vpeljati v svoje življenje, da ti pomeni veselje, čeprav je v življenju otroka, ki raste in odraslega, ki ga spremlja, veliko težkih dni. Lepota je v odgovornosti do otroka, ki ga oblikuješ, lepota je v občutku, da si prijatelj svojemu otroku. Materinska ljubezen ne pozna vračila, otrok vrača svoj »dolg«, da v sebi razvije vdanost, da to darilo plemeniti in ga prenaša na svoje potomstvo.

Drage mamice, žene, opravljate najčudovitejše poslanstvo človeštva, zato je 8. marec vaš praznik, z novo vsebino in novimi vrednotami in zato naj vam rdeči nagelj, darilo najbližjih, zaneti iskrico sreče, trenutek veselja in brezskrben nasmešek.

Franci Končar

PODELJENE VALVASORJEVE PLAKETE — V petek, 8. februarja, na sam kulturni praznik, so bile na gradu Bogenšperk — letos že šestič — podeljene Valvasorjeve plakete najzaslužnejšim posameznikom za delo na področju družbenih dejavnosti.

Po slavnostnem govoru predsednika OTKS Litija tovariša Antona Primožiča in krajšem kulturnem programu, ki so ga izvedli harmonikarski orkester in učenci Glasbene šole Litija, so letošnja priznanja prejeli:

Darinka Slimšek — za področje vzgoje in izobraževanja,
Harald Leopold — za področje telesne kulture,
Mari Merzel — za področje otroškega varstva,
Mira Mahkovec — za področje zdravstvenega varstva,
Jože Dobravec — za področje kulture,
mag. Tea Kolar—Jurkovšek in dr. Bogdan Jurkovšek za področje raziskovanja.

Vsem dobitnikom Valvasorjevih plaket iskreno čestitamo!

(J. S.)

Na sliki: — Dobitniki letošnjih Valvasorjevih plaket. (Foto: Zofka)

● *S 3. RAZŠIRJENE SEJE OK SZDL LITIJA*

Smo za nadaljnji napredek s področja družbenih dejavnosti?

V četrtek, 7. februarja 1985, so se v veliki sejni sobi občinske skupščine Litija zbrali delegati OK SZDL, predsedniki KO SZDL, predsedstva DPO, SO, predstavniki izvršnega sveta in odbora občinske gospodarske zbornice Litija, da bi opredelili izhodišča za akcijo ob uvedbi 4. samoprispevka.

Delegati so v izčrpni, tri ure trajajoči razpravi temeljito osvetlili vse vidike tega velikega in v marsičem odločilnega vprašanja. Dejstvo je, da program 3. občinskega samoprispevka kljub vsej angažiranosti zaradi izpada sredstev ni bil v celoti uresničen, med tem pa so se pojavile tudi mnoge druge potrebe. Vsega tako in tako ni moč realizirati, nedvomno pa bo treba nadaljevati z izgradnjo objektov, ki so bili že v programu 3. samoprispevka.

V razpravi so se seveda pojavila vsa mogoča stališča. Tako je bilo slišati tudi opozorila o obremenjenosti posameznih KS, ki marsikje uvajajo že svoje krajevne samoprispevke, na drugi strani pa tudi ugotovitve, da gre pri samoprispevku vendarle za solidarnost in vzajemnost, leta se je v preteklosti že marsikje manifestirala.

Ob koncu velja podčrtati spoznanje, da ne bo napredka, če ne bo skupnih naporov in odrekanj, saj nam nihče ne bo ničesar podaril. Vse bo le plod naših rok in žuljev.

V vseh sredinah bo tekla intenzivna razprava, ki naj opredeli, katere naloge so poleg izgradnje šolskih objektov prioritetne in predstavljajo naš skupni interes.

Jože Sevljak

Analiza programov kovinske industrije

Inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo pri Gospodarski zbornici Slovenije je po naročilu Raziskovalne skupnosti Litija izdelal raziskavo pod naslovom Analiza programov kovinske industrije v občini Litija.

Raziskava obravnava naslednje kovinske dejavnosti:

— SGD Beton, TOZD Gradmetal Litija, kovinarski obrat, ki proizvaja predvsem prigradne naprave za viličarje;
— TKG, TOZD Proizvodnja kovinske galanterije, Sava;
— Kovinarska, TOZD Transportne naprave Dole pri Litiji, ki v največji meri proizvaja opremo za zaklonišča;
— Kovina, Šmartno pri Litiji, ki proizvaja instalacijske elemente;
— zasebna obrt, ki jo tvori 30 obrtnikov.

Med rezultati raziskave so značilne naslednje ugotovitve:

1. Na področju kovinske industrije dela 349 delavcev, kar predstavlja 10% od vseh delavcev, zaposlenih v naši občini.
2. Produktivnost je dosežena v višini 80% glede na celotno gospodarstvo v občini, kar velja tudi v primerjavi s kovinsko industrijo v republiki.
3. Značilna je nizka reprodukcijska sposobnost, ki znaša le 7,4%, medtem ko ostalo gospodarstvo v občini dosega 18,5%. To pa kaže, da je gospodarjenje z opredmetenim delom slabo.
4. Ugotovljeno je zaostajanje tehnološke opremljenosti v primerjavi s proizvajalci SFRJ za 5 let in več kot 5 let v primerjavi s tujino. Le dve organizaciji imata del naprav avtomatiziranih (1,7% in 19%), kar predstavlja občutno zaostajanje za kriterijem sodobne proizvodnje, ki ima vsaj 80% avtomatizirane opreme.
5. Tudi stanje na področju trženja je neugodno. Tržni položaj poznata dva proizvajalca, nihče pa ne pozna značilnosti gibanja obsega proizvodnje in prodaje na jugoslovanskem trgu.
6. Neugodna je tudi kadrovska struktura, ki je takale:

	% delav. v ob.i	% delavcev V SRS (l. 1980)
delavci brez poklica	52	16,3
priučeni delavci	16	25,5
poklicne šole	21	34,1
srednje šole	8	18,3
višje šole	3	3
visoke šole	0,2	2,8

7. Vlaganje sredstev za raziskovalno in razvojno dejavnost znaša 0,4% od celotnega prihodka, medtem ko znaša poprečje za SRS 1,5%. Primeren delež za prihodnost se smatra vsaj 3%.
8. Značilnost združenja obrtnikov je v prilagajanju splošnemu družbenemu razvoju, manjši pa je interes za razvijanje samostojnih programov. Poudarjena je pripravljenost po dopolnjevanju potreb kovinske industrije v občini.

Izsledki raziskovalne naloge naj bi bili vodilo pri usmerjanju razvoja kovinske industrije v naši občini. Posebno pozornost bo treba posvetiti ustreznejšemu povezovanju, izboljšanju organizacije poslovanja, dvigu znanja sedanjih kadrov in zaposlovanju delavcev z ustrezno strokovno izobrazbo kot tudi posodabljanju tehnoloških postopkov, če hočemo, da bomo dosegli večjo kvaliteto in produktivnost dela, naše izdelke pa približali svetovnemu trgu.

Marjan Kokalj

Delegati na razširjeni konferenci OK SZDL so z zanimanjem sledili vsem izvajanjem (Foto: J. K.)

● **PVK OK ZSMS LITIJA OB ROB**

Nesklepčnost ne pomeni neuspeh

Edina napaka, ki so jo naredili, je bilo neupoštevanje statutarnega pravila, da so delegati konference poleg predstavnikov osnovnih organizacij ZSMS tudi člani predsedstva občinske konference, nadzornega odbora in statutarne komisije. Pa še to je bila napaka, ki se je pojavljala še iz prejšnjih let, pa ne samo v litijski občini. V januarju, na drugem sklicu delegatov konference, je bila prisotna večina in mladi so ponovno dokazali, da se ne bojijo občasnih neuspehov.

V decembru prvič sklicana programsko-volilna konferenca občinske konference ZSMS Litija, kjer so zaradi ugotovljene nesklepčnosti konferenco prekinili sredi volitev, je med nekaterimi povzročila pritajene posmehe. Vendar pa mladi po tem porazu (če sploh temu smemo reči poraz) niso klonili. Takoj po prekinitvi konference so sklicali izredno sejo predsedstva OK ZSMS in se dogovorili za nov datum sklica.

Sicer pa so na seji izvolili nove člane predsedstva, sprejeli oceno za leto 1984 in program dela za leto 1985. Funkcijo sekretarja (profesionalno) opravlja Alenka Urbanc, novi člani predsedstva pa so predsednik novo ustanovljene komisije za kmetijstvo Franci Rakovec, Marjeta Plaznik — predsednica centra za obveščanje in propagando, vodja kulturne komisije in odbor za klubsko dejavnost, ki ga vodi Jani Jerant.

Leto 1984 je bilo za mlade težko, v letu 1985 pa jih čakajo še nove preizkušnje, ki so jih vsekakor sposobni uspešno premagovati.

Rudi Bregar

Mladi v kmetijstvu

Pri OK ZSMS Litija je z letošnjim letom pričela z delom komisija mladih v kmetijstvu.

Komisija si je za to leto zadala naslednji program dela:

— v vsaki krajevni skupnosti bo ustanovila sekcije mladih v kmetijstvu pri OO ZSMS in okrepila članstvo,
— tekoče bo spremljala kmetijsko politiko,
— ugotovila številčno stanje mladih v kmetijstvu,
— organizirala predavanja in živinorejske, poljedelske, sadjarske in strojne stroke ter kmetijsko-zemljiške politike,
— organizirala kviz Mladi in kmetijstvo,
— sodelovala na regijskem kvizu Mladi in kmetijstvo,
— udeleževala se bo posvetov, seminarjev ter strokovnih predavanj na regijski in republiški ravni,
— tesno sodelovala z KZ Litija in KZ Gabrovka—Dole,
— sodelovala na srečanju mladih »Vransko 85«,
— sodelovala pri ustanavljanju kmetijskih krožkov Mladi kmetovalec na osnovnih šolah ter pri usmerjanju osmošolcev v kmetijske poklice.

To so le bistvene usmeritve pri delu komisije. Z večjim sodelovanjem z vsemi mladimi v kmetijstvu in z malo več finančnih sredstev imamo v zamisli zelo pestro delovanje komisije na tem področju.

Sedaj pričakujemo le še vaše sodelovanje, pobude za še boljše delo...

Franci Rokavec

Nova sekretarka na OK ZSMS Litija

Mladi iz litijske občine so na programsko-volilni konferenci OK ZSMS Litija soglasno izvolili novo sekretarko, dosedanjemu sekretarju Janiju Jerantu je mandat namreč potekel.

Novo izvoljena sekretarka je Alenka Urbanc. Alenka se je s svojim delom izkazala v KUD Kresnice, pri delu OO ZSMS na gimnaziji, največ pa je pokazala pri delu v OO ZSMS Kresnice in kot vodja centra za obveščanje in propagando pri OK ZSMS Litija.

Leta 1977 je bila sprejeta v mladinsko organizacijo. S tem pa se je začela tudi njena aktivnost pri mladini.

»Mladinci v Kresnicah so bili vedno aktivni. To me je pritegnilo, da sem se začela zanimati za delo mladih. V začetku sem bila referentka za kulturo,« mi je povedala Alenka.

»Kdaj si pričela delati na OK ZSMS Litija?«

»Začela sem leta 1982, ko sem postala predsednica centra za obveščanje in propagando. V začetku je bilo delo zelo težko, ker ni bilo nikoli dovolj prispevkov. Zadala sem si določen plan. Udeležila sem se tudi raznih seminarjev in vedno dobivala nove ideje. Delo je postajalo boljše.«

Udeleževala pa se je tudi raznih zveznih mladinskih delovnih akcij, pohodov, politične šole. Svojo aktivnost pa je pokazala tudi na gimnaziji.

»Kaj je in kaj je bilo pri tem tvoje vodilo?«

»V začetku je bila to družba. Kmalu sem se začela zanimati za določene stvari in pri vsakem delu tudi vztrajala.«

»Kaj ti je bilo posebno všeč?«

»Izredno všeč so mi bile delovne akcije. Tu sem spoznala veliko novih mladincev. V brigadah sem poleg dela na trasi pomagala pisati prispevke za razna glasila, ki smo jih na koncu tudi izdali.«

»S programsko-volilno konferenco si postala sekretarka OK ZSMS Litija. Vemo, da je delo sekretarja zahtevno. Kaj meniš o tem?«

»Delo je res zahtevno. Vedno pa si ga moraš dobro zastaviti in organizirati. Skrbeti moram predvsem za delo komisij, ker je bistvo vsebinskega dela OO na komisijah.«

»Skrbeti pa moraš tudi za stike med OO in RK ZSMS. Ali so stiki dobri?«

»Če hočeš imeti stik, ga moraš poiskati. Tu ni važno, ali je OO ali RK ZSMS. V tem mesecu sem dobila nekaj izkušenj. Če je pristop dober in če spoštuješ mladince, potem ni problemov. Do sedaj nisem imela nobenih problemov. Želim pa si, da bi se mladi iz OO večkrat obrnili na OK ZSMS. V nekaterih OO se kaže še neizkušenost. Mi pa bi jim želeli pomagati. Teh stikov si res želimo.«

Pri opravljanju nalog je Alenka pokazala veliko sposobnosti in odgovornosti.

»Tvoj cilj?«

»Moj cilj in seveda želje so predvsem te, da bi komisije začele delovati samostojno. Tako bi začeli spodbujati OO. Želim si, da bi še bolje zaživelo delo mladih v DO, društvih, šolah in KS.«

Marjeta Plaznik

Pomagajmo ogroženim v Afriki

Delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela ter druge skupnosti, prispevajmo za ogroženo prebivalstvo Afrike, ki umira od lakote!

Iz sredstev javnega obveščanja vsak dan slišimo, da je ogroženih preko 200 milijonov ljudi v 34 državah Afrike, ki se zaradi katastrofalne suše in s tem pomanjkanja hrane borijo za življenje.

Izrazimo svojo pripravljenost in pomagajmo ljudem v stiski. Mogoče bomo že jutri potrebovali pomoč mi.

Prostovoljne prispevke lahko nakažete na žiro račun 50101-678-51579, Rdeči križ Slovenije — za pomoč Afriki.

Z zbranimi sredstvi bodo nabavili prehrambene artikle in zdravila, ki jih bodo preko Rdečega križa Jugoslavije poslali v prizadete dežele Afrike.

HVALA, KER STE PRISPEVALI ZA OGROŽENE V AFRIKI!

Občinski odbor RK Litija

● ***PRED 100-letnico LIPE***

To bo kulturni praznik cele občine

Odbor za pripravo praznovanja 100-letnice moškega pevskega zbora Lipa iz Litije vestno pripravlja program prireditev. Ker gre za najstarejše organizirano kulturno skupino v naši občini, bo praznovanje 100-letnice Lipe še posebno slavnostno.

Prireditve se bodo vrstile od 13. do 18. maja letos, na njih pa bodo sodelovale mnoge kulturne skupine in posamezniki. Pričeli bodo seveda mlajši pevci, ki bodo v dvorani na Stavbah izvedli otroško zabavno-glasbeno prireditev »Mi pojemo«, občino bo obiskal tudi Ladko Korošec, mladinske organizacije bodo izvedle posebno glasbeno prireditev, sindikalni pihalni orkester Litija bo pred Farbarjevim gradom, v katerem je živel in delal dolgoletni pevovodja Lipe, skladatelj Peter Jereb, izvedel koncert, osrednji dogodek pa bo seveda slavnostni koncert MPZ Lipa, ki bo predvidoma 18. maja. Potem pa bo tudi veselo, kot se spodobi ob takšnem prazniku. Odbor namreč načrtuje izvedbo velike turistične prireditve na Valvasorjevem trgu v Litiji, ki bo tedaj za promet zaprt.

Odbor za pripravo praznovanj, ki ga vodi predsednik skupščine občinske kulturne skupnosti Ivan Godec, je za izvedbo celotnega programa oblikoval šest komisij, ki jih vodijo znani javni in kulturni delavci iz naše občine.

Seveda pa bo v tem majskem tednu kulture v litijski občini še niz drugih spremljajočih aktivnosti, ki bodo zaokrožile celotno praznovanje. V praznovanje bodo vključene mnoge kulturne skupine iz naše občine, ki bodo v različnih krajih izvedle razne prireditve. Tako bo teden od 13. do 18. maja zares velik kulturni praznik v celi občini.

Celoten program prireditev bomo objavili v aprilski številki Glasila občanov, do tedna kulture pa bo odbor o pripravah občane seznanjal preko Glasila občanov in drugih sredstev javnega obveščanja.

T. B.

Kiti

kmetijska zadruga litija

Valvazorjev trg 3,

objavlja
po sklepu komisije za delovna razmerja
prosta dela in naloge:

1. Kmetijski traktorist
Pogoji:
— dokončana osnovna šola
— izpit za voznika traktorja
— 1 leto delovnih izkušenj

2. kmetijski delavec
Pogoja:
— dokončana osnovna šola
— 3 mesece delovnih izkušenj

3. zidar (tesar)
Pogoja:
— KV ali PK zidar (tesar)
— 1 leto delovnih izkušenj

4. strojni ključavničar
Pogoja:
— KV ključavničar
— 2 leti delovnih izkušenj

5. avtomehanik
Pogoja:
— KV avtomehanik
— 2 leti delovnih izkušenj

6. Vodja mehanične delavnice
Pogoji:
— strojni tehnik, VKV avtomehanik,
— 3 leta delovnih izkušenj

7. blagajnik
Pogoja:
— ekonomski tehnik
— 2 leti delovnih izkušenj na podobnih ali enakih delih

8. administrator — fakturist
Pogoja:
— 2 ali 4-letna administrativna šola
— 1 leto delovnih izkušenj

9. prodajalec
Pogoja:
— KV prodajalec
— 1 leto delovnih izkušenj
(delovno razmerje se sklepa za določen čas — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

10. natakar(ica)
Pogoja:
— KV ali PK natakar(ica)
— 1 leto delovnih izkušenj

11. čistilka
Pogoja:
— dokončana osnovna šola
— 3 mesece delovnih izkušenj

Za dela in naloge je predvideno poskusno delo, ki traja od enega do treh mesecev. Rok za oddajo pisnih prijav je 15 dni po objavi.
Prijavi morajo biti priložena dokazila o izpolnjevanju pogojev za opravljanje del in nalog.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

Celodnevna šola — šola prihodnosti?

Naša občina je bila dolga leta lisa na slovenskem šolskem zemljevidu, vsaj kar se tiče organizacije celodnevne osnovne šole.

Pred leti pa se je vendarle premaknilo. Osnovna šola »Lojze Hostnik — Jovo« iz Gabrovke je bila prva šola v naši občini, ki je prešla na organizacijo drugačnega režima vzgoje in izobraževanja, kot smo ga bili vajeni doslej. Pa tudi ta šola tega ni uvedla v celoti.

Kakšne so prednosti celodnevne šole pred klasično poldnevno, kako na taki šoli potekata življenje in delo učencev vam bomo, spoštovani bralci, v sliki in besedi predstavili v naslednji številki našega glasila.

J. S.

Spet kino v Litiji

22. februarja je bila v dvorani na Stavbah, kjer bo poslej gostoval kino Litija, prva filmska predstava.

Na svečani otvoritvi, na kateri je govoril predsednik kulturne skupnosti Litija tovariš Ivan Godec, so predvajali slovenski celovečerni film Nobeno sonce.

Filmske predstave bodo vsako soboto in nedeljo, za mladino pa bodo organizirane tudi posebne matineje.

Kino se je tako po osmih letih znova vrnil v Litijo, treba pa bo še precej sredstev, da bi dvorano usposobili za kar najbolj nemoteno predavanje.

USPELA ZAČETNA ŠOLA SMUČANJA — Mladi tečajniki s svojim vaditeljem pred začetkom tekmovanja (Foto: J. K.)

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu decembru se je na območju Litija rodilo 10 otrok, 9 dečkov in 1 deklica.

Na Bogemšperku se je poročilo 18 parov. Med njimi so se poročili:

Zajec Igor, avtovklepar iz Podboršta in Kanc Vida, prodajalka iz Biča, Kralj Miroslav, strojni delovodja iz Hrastnika in Orožen Leonida, sanitarni inšpektor iz Hrastnika, Štajner Matjaž, inženir iz Ljubljane in Gliha Mojca, inženir iz Ljubljane, Pust Branko, varilec iz Breze in Kozolc Blanka, med. sestra iz Mirne, Selak Aleš, žičničar iz Mengša in Šarlah Lilijana, finančni ref. iz Hrastnika, Zupan Anton, šofer iz Radovljice in Pirc Metka, zobotehnik iz Bohinjske Bele, Bajde Darko, strojni ključavničar iz Malih sel in Osolnik Marija, referent iz Zg. Hotiča, Kastelic Bojan, gradbeni tehnik iz Zagorja ob Savi in Zajc Jana, delevka iz Kisovca, Bebar Branko, inženir elektrotehnike iz Zagorja in Makari Karmen, gradbeni tehnik iz Zagorja, Križnar Borut, biolog iz Ljubljane in Volarič Irena, papirni tehnik iz Ljublane.

Umrli v decemru

Avbelj Ignacij, 74, s Kala pri Dolah, Božič Franc, 88 let, iz Velike Gobe, Centa Anton, 77 let, iz Gornjih Jelenj, 69 let, Kristan Justin z Vač, Kralj Stanislav, 49 let, z Ustja, Kramar Anton, 77 let, iz Litije, Mulh Alojz, 83 let, iz Višnjega grma, Avsec Anton, 57 let, iz Jevnice, Železnik Frančiška, 70 let, iz Zavrstnika, Mali Vincencij, 75 let, iz Leš, Gracar Frančiška, 84 let iz Jastrebnika, Vidgaj Janez, 77 let, iz Zagriča, Možina Jožef, 70 let, iz Debeč, umrl v Šmartnem, Kos Julijana, 81 let iz Litije, Kadunc Ana, 52 let, iz Tep, Vrhovec Dušan, 52 let iz Litije.

V mesecu januarju se je v občini Litija rodilo 14 otrok, 9 dečkov in 5 deklic.

Na Bogenšperku se je v januarju poročilo 12 parov. Med njimi so se poročili:

Strehar Matija, dipl. ing. elektrotehnike iz Gore pri Pečah in Kovač Ivica, učiteljica z Izlak, Žičkar Ivan, voznik viličarja iz Litije in Štempihar Lojzka, študentka iz Litije, Mujič Ismet, šofer iz Kresnic in Plešič Vida, delavka iz Jevnice, Sadar Dominik, avtomehanik iz Ivančna gorice in Golf Vida, ptt mehanik iz Šentvida pri Stični.

Umrli v januarju:

Pustotnik Matilda, 62 let, z Vač, Strman Vinko, 83 let, s Save, Lenart Ladislav, 41 let, s Preske, Borišek Rudolf, 74 let, iz Mamolja, Sever Lucija, 89 let, iz Zg. Loga, Bizjak marija, 67, iz Litije, Koleši Frančiška, 88 let iz Velike Štange, Sluga Anton, 81 let, iz Ljubeža, Božič Vencelj, 77 let, iz Zagozda, Ribič Angela, 60 let, iz Preženjskih njiv, Erban Karol, 71 let iz Gabrovke.

JOŽA ČOŽ

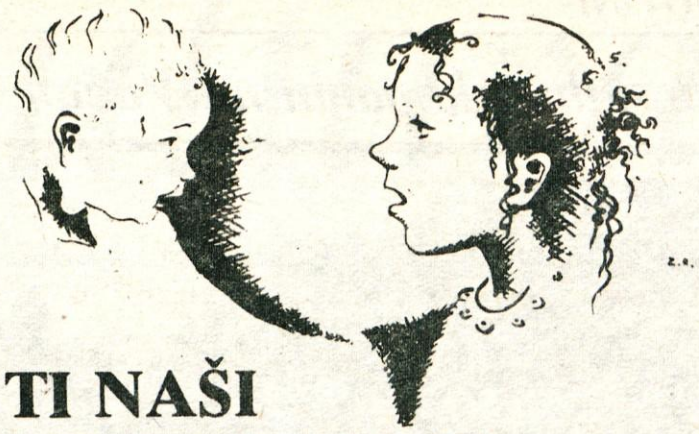

TI NAŠI LJUBI OTROCI

Agresivnost pri otrocih

Nasilništvo med mladimi zajema vsako leto večje razsežnosti. Podatki neizpodbitno kažejo, da starostna doba mladih nasilnikov drsi navzdol. Kar 13% kaznivih dejanj storijo mladoletniki, med storilci je kar 3.000 otrok. In ti otroci, ki povzročajo kazniva dejanja, so iz leta v leto mlajši.

Zakaj? Od kod toliko agresivnosti, nasilnosti med mladimi? Kje so njeni vzroki?

Določena stopnja agresivnosti je v življenju potrebna in normalna, saj pomaga v razvoju otrokove neodvisnosti, utrjuje otrokovo samozavest preko samopotrjevanja. Če pa agresivno vedenje kaže sebične motive, je naperjeno proti drugi osebi, povzroča materialno škodo, če je v nasprotju z normami ali zakoni, potem nam to povzroča skrbi. Vzrokov za agresivnost pri otrocih je lahko več, najslabše pa je, če se kombinirajo različni vzroki. Otroka oblikuje družina, njegova okolica, šola in tudi razmere v družbi. Pomembno vlogo pri nastanku agresivnega vedenja pri otroku ima njegova družina (širše okolje vpliva na družino in na otroka).

V katerih družinah vzgajajo agresivne otroke?

— v družinah, ki otroka odklanjajo;

— ki otroka pogosto kaznujejo (kazen trenutno zmanjša agresivnost, vendar pa ta otrok skoraj v vsaki situaciji reagira nasilno);

— ki od otroka zahtevajo pretirano miroljubnost, posebno, če gre za živahnega otroka. Otrok postane doma miren, zunaj pa pravi razgrajač;

— ki same ne spoštujejo socialnih norm in imajo same mnogo medsebojnih sporov;

— ki imajo do otroka hladen in strog odnos;

— ki otroku izpolnijo vsako željo in ga ne navajajo na samostojnost. Otrok postane v doseganju svojih ciljev brezčuten in neobziren;

— ki otroku ne zadovoljijo osnovnih čustvenih potreb, vzgajajo sadistične otroke, ki se izživljajo nad drugimi otroki, živalmi ali predmeti. Z otrokom se ukvarjajo, bodisi zaradi svoje nesposobnosti za vzgojo bodisi zato, ker ves svoj čas in energijo porabijo za pridobivanje materialnih dobrin.

Agresivno vedenje je lahko posledica otrokove intelektualne prizadetosti. Pri teh otrocih najdemo nižje oblike agresivnosti, kot je grizenje, tolčenje, brcanje, pretepanje, uničevanje stvari. Tudi socialno nezreli otroci so bolj podvrženi agresivnim oblikam vedenja kot osebnostno zreli otroci, ki zorijo v topli in razumevajoči družini.

Šola lahko s svojim delovanjem v precejšnji meri ublaži slabo delovanje družine; če pa se tudi šola pojavlja s strogimi zahtevami (tako šolo nekateri starši kar zahtevajo!), brezčutnim vzdušjem, potem to še povečuje možnost pojavljanja nasilnih oblik vedenja.

Agresivnost pri otrocih in odraslih pa povzročajo tudi razmere v družbi. Na oddelku za kriminologijo ravno zaradi manj ugodnih družbenih razmer pričakujejo porast kriminalitete, tudi med otroki.

Spoznali smo, kaj v glavnem povzroča agresivnost pri otrocih. In kaj zdaj? Ob agresivnem otroku se čutimo nemočne, težko je najti pravo pot do njega, še teže je spremeniti njegovo vedenje. Prognoza je običajno slaba, običajne vzgojne metode so neuspešne. Potrebno je najti specifične prijeme in te strokovni krogi pospešeno razvijajo. Najuspešnejša metoda pa je preprečevanje nastanka agresivnosti pri otroku, kjer pa nam je vodilo poznavanje vzrokov nastanka. In če že moramo »zdraviti«, mora sodelovati dom, šola in ožje ter širše okolje. Včasih nam ostane ena pot — prevzgojni zavod ali celo zapor, toda vsi skupaj bi morali storiti vse, da bi do tega prihajalo čim manjkrat.

dipl. psih. Dragica Mravlja

● OB USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU:

»Smo poskusne zajčice?«

Dekleta, ki so letos kot prva generacija končala skrajšani program Srednje tekstilne in obutvene šole . Kranju, so se v tem mesecu redno zaposlila. Kup problemov pa dekleta spremlja zdaj, ko so dobile diplome z nazivom pomočnik tekstilnega tehnika. Njihovo znanje je razvrednoteno, poleg tega pa jim je praktično onemogočeno normalno nadaljevanje izobraževanja, če bi seveda to želela. Nekaj deklet se je zaposlilo tudi v litijski Predilnici. Počutijo se kot poskusne zajčice srednjega usmerjenega izobraževanja.

Danica Miklavčič s Primskovega: »Za skrajšani program izobraževanja sem se odločila zato, ker me je Predilnica štipendirala in sem zato upala, da me bodo tudi zaposlili.

V skrajšanem programu sem pridobila veliko manj znanja kot bi ga sicer. V letu in pol se vendarle ne moreš veliko naučiti. V službi se za zdaj dobro počutim, delo mi je všeč. Rada bi nadaljevala šolanje, če bo to izvedljivo oziroma združljivo s službo.«

Marjana Gorše z Dvora: »Ko sem se vpisovala v skrajšani program, so mi govorili, da je srednji namenjen predvsem učencem, ki so osnovno šolo končali z boljšim uspehom. V skrajšanem programu je precej manj predmetov, čeprav je tudi zahteven. Bistvena pomanjkljivost programa pa je, da ne moremo nadaljevati šolanja. V vsakem primeru bi morala ponovno v prvi letnik. To pa bi pomenilo, da sem leto dni brez pomena hodila v šolo. Mogoče pa bom poskušala študirati ob delu.«

Magda Smrekar, Sela pri Sobračah: »Ko sem se vpisala v skrajšani program, sem se zavedala, da bom v Predilnici dobila zaposlitev. Poleg tega pa sem le pridobila poklic pomočnice tekstilnega tehnika oziroma predice v Predilnici. Kot predica se na delovnem mestu počutim dobro, res pa je, da sem se šele zaposlila. Šolanje ne bi nadaljevala, saj je srednji program prezahteven in bi ga težko dokončala.«

Marica Podrenik, Polšnik: »Moja želja je bila, da bi se vpisala v srednji program, vendar sem se odločila za skrajšani program, da sem se čimprej zaposlila. Dalj časa bi me starši namreč le težko preživljali. V skrajšanem programu smo imele predvsem strokovne predmete, tako da s tem znanjem ne morem nadaljevati šolanja. V šolo smo hodile skoraj povsem brez pomena, res pa je, da smo si le pridobile nekaj znanja, za razliko od tistih, ki, na primer, nimajo niti popolne osemletke. Ker me starši ne bi mogli preživljati, študija ne bom nadaljevala.«

Besedilo in fotografija:
Rudi Bregar

Marjana Gorše

Magda Smrekar

Danica Miklavčič

Marica Podrenik

Polletni učni uspeh litijskih osnovnošolcev

Polletnih počitnic je že zdavnaj konec, čeprav bi se zaradi zasneženih planjav še prav prilegel kakšen prost dan.

Poglejmo, kako so se naši šolarji odrezali v polletju!

šola	št. vseh učencev	izdel	%	ni izdel.	%
OŠ »Dušan Kveder Tomaž« LITIJA					
matična šola	1056	900 *	95,14	46	4,86
podružnice	220	209 *	95	11	5
SKUPAJ	**1276**	**1109 ***	**95,12**	**57**	**4,88**
OŠ »Franc Rozman Stane« ŠMARTNO					
matična šola	479	404 *	95,20	23	4,80
podružnice	108	91 *	99,07	1	0,93
SKUPAJ	**578**	**495 ***	**95,91**	**24**	**4,09**
OŠ »Lojze Hostnik Jovo« GABROVKA					
matična šola	147	120 *	91,60	11	8,40
podružnica	77	57 *	87,69	8	12,31
SKUPAJ	**224**	**177 ***	**90,31**	**19**	**9,69**
ZIK — glasbena šola	103	100	97,08	1	neoc. 2

**1. razred ni ocenjen*

Začetek odkrivanja prazgodovinskih izkopanin na Vačah

Tudi odkritju železnodobnih Vač je botrovalo naključje. Leta 1877 so namreč kleniški kmetje začeli širiti kolovoz v smeri zaselka Cvetež in v dolomitnem pesku v bližini vasi Klenik odkrili starodaven grob z ostanki okostja ženske. Kot pridevki rajni za popotovanje v enostranstvo so bile priložene bronaste narokvice in nanožnice, domačini so žlahtno zeleno patinirane starinske okrasne predmete našli nataknjene na kosti obeh rok in nog. Torej je moral biti mrlič v davnih časih pokopan s svojim najljubšim nakitom in delom osebne lastnine. Kleničani so skrbno pobrali najdene izkopanine in o tem brž obvestili vaškega učitelja Franca Peruzzija, sicer doma z Brezovice pri Ljubljani in brata Martina Peruzzija, prvega najditelja slavnega kolišča ob Ižanski cesti na Ljubljanskem barju, v bližini vasi Studenec (sedanji Ig) leta 1875. Tako kot brat se je tudi Franc zanimal za starine in je budno prisluhnil

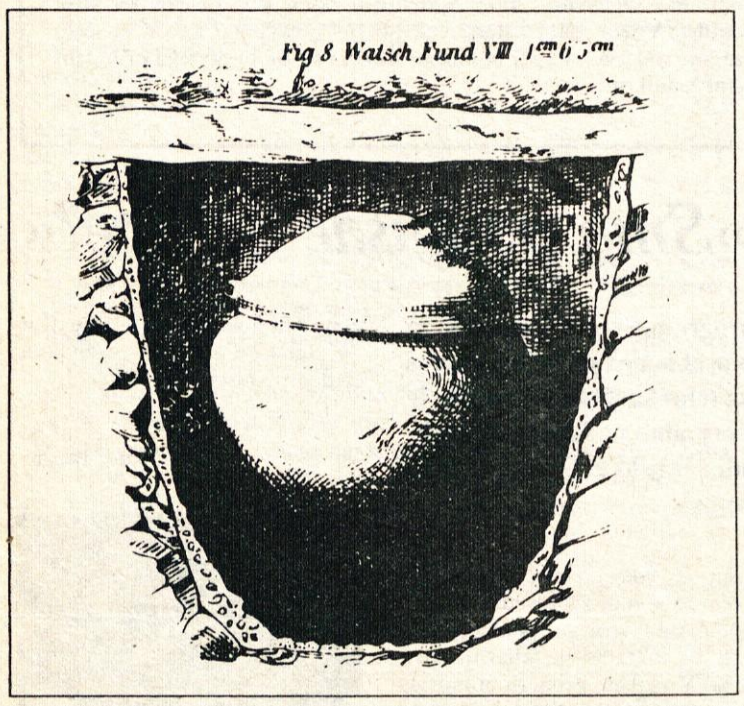

pripovedi kleniških kmetov o zanimivi najdbi, prvi takšni v okolici Vač. Še zlasti so ga zanimale okoliščine najdbe, lega okostja in predmetov. Nanavadne izkopanine je sprejel od kmetov v varstvo in se z njimi napotil v Litijo, k samemu okrajnemu glavarju Juliju pl. Vestenecku, vitezu in pripadniku nižjega plemstva. Vesteneck je takoj zaslutil veliko kulturno-zgodovinsko vrednost najdenin za preučevanje deželnih starožitnosti in zgodovine, zato je narokvice in nanožnice s Klenika poslal naprej v Ljubljano, v Kranjski deželni muzej, v roke kustosu in starinoslovcu Dragotinu Dežmanu (bolj znanemu kot Carl Deschmann), sicer naravoslovcu po akademski izobrazbi, vendar že tudi odličnemu poznavalcu in raziskovalcu evropske prazgodovine in začetniku znanstvene arheologije na Slovenskem. Dežman je lahko v hipu dojel, ko si je ogledoval zanimive najdbe, da gre za veliko novost med dotedanjimi starinami s kranjskih tal, dotlej še nikjer pri nas ugotovljeno. Pač, podobni predmeti so bili prišli na dan v sredini 19. stoletja v Hallstattu na Gornjem Avstrijskem, na velikem visokogorskem grobišču davnih prazgodovinskih rudarjev, v bližini znamenitih železnodobnih (in tudi srednje in novoveških) rudnikov kamene soli.

Velika izkopavanja je bil vodil na hallstattskem »orlovskem gnezdu« inženir Ramsauer; ob širokogrudni podpori habsburške vladarske hiše in čudovite najdbe orožja, nakita in posodja so prišle v dunajski Dvorni muzej. Vse to je Dežman sicer vedel in je takoj potegnil paralelo med hallstattskimi in aškimi najdbami, vendar se mu še sanjalo ni, da je na pragu nove potrditve starodavne kulture v Alpah, prave železnodobne civilizacije, ki ji bo namenjeno dobiti ime po prvem najdišču Hallstatu (halštatska kultura kot sinonim za starejšo železno dobo, 800 do 400 oz. 350 pr. n. š. po sodobni kronologiji). Sicer je Dežmana nedvomno zamikalo, da bi se takoj odpravil na Vače raziskovat skrivnostne grobove, vendar je bila že pozna jesen in ni mu preostalo drugega, kot da poizkusna kopanja preloži na pomlad 1878.

Zima se je vlekla v nedogled in šele maja 1878 se je zemlja toliko osušila, da je bilo mogoče resneje misliti na prva raziskovanja, resnično prva v zgodovini slovenske prazgodovinske arheologije oziroma najdišč. Dežman je prvo znanstveno kopanje na Vačah, dejansko v okolici Klenika, izvedel uspešno in na nivoju arheološke znanosti druge polovice 19. stoletja, sicer ob budnem spremljanju izkopov in pobiranju najdb in tudi organskih ostalin, manj pedantno glede dokumentiranja plasti, najdenih ostalin na kraju samem in zlasti natančnega mesta kopanja. Vemo, da je Dežman, ob pomoči muzejskega preparatorja Ferdinanda Schulza, zvestega raziskovalnega tovariša in pomočnika, kopal nekje na pobočjih pod Slemškim, morda na ledini Apno. Vsekakor je med arhivalijami v ljubljanskem Narodnem muzeju (nasledniku Kranjskega deželnega muzeja) ohranjenega le nekaj malega Dežmanovih skic in rokopisov o prvih kopanjih na Vačah leta 1878, pa še te arhivalije doslej niso bile znanstveno obdelane. Sam Dežman poroča v pedantnem in obsežnem poročilu o uspešnih izkopavanjih na Vačah, zlasti poleti in jeseni 1878, ki je izšlo v nemščini na Dunaju leta 1879, v glasilu Akademije znanosti, da je maja 1878 pod Slemškim (torej verjetno na Apnu) odkril več grobnih žar s pepelom mrličev (gre za starejše obdobje halstattskih Vač, med približno 800 oz. 750 do 600 pr. n. š., ko prevladuje sežiganje mrličev), v žarah pa številne bronaste in železne pridevke: nakit, in sicer fibule (zaponke), jagode z ogrlic itd. Dežman in Schulz sta bila s prvim, resnično zgodovinskem izkopavanjem na neki naši halštatski lokaliteti, povsem zadovoljna. Arheološka ekipa se je s kočijo, otovorjeno tudi z zaboji prvih vaških izkopanin, nekega majskega večera vračala v Ljubljano. Dežman je hitel v deželno prestolnico, da bi čimprej poročal o dragocenem odkritju in da bi si zagotovil ustrezna finančna sredstva tako doma kot na Dunaju, kjer je komaj ustanovljeni Prazgodovinski komisiji Akademije znanosti načeloval njegov prijatelj, geolog, geograf in svetovni popotnik Ferdinand von Hochstetter. Na Vačah je za kratek čas nastal premor pri začetih arheoloških odkrivanjih, vendar se je skokoma bližalo poletje, ko bo epohalno odkritje železnodobne civilizacije na naših tleh zasenčilo vse dotedanja vedenja o Srednji Evropi.

Davorin Vuga

Sedanji videz ledine Drage, mesta Dežmanovega raziskovanja julija 1878.

Žarni grobovi z ledin Drage in Reber, ki jih je julija 1878 odkril in raziskal Dežman; vidni so preseki grobnih jam, obloženih z lomljenci in pokritih s škriljnimi ploščami. Pridevki (narokvice, vretence, obroček, konica) so iz žar. Le posoda na desni spodaj ni s Klenika, ampak z Dol pri Litiji, odkrita avgusta 1878.

Fotografiji: Jože Gorjup

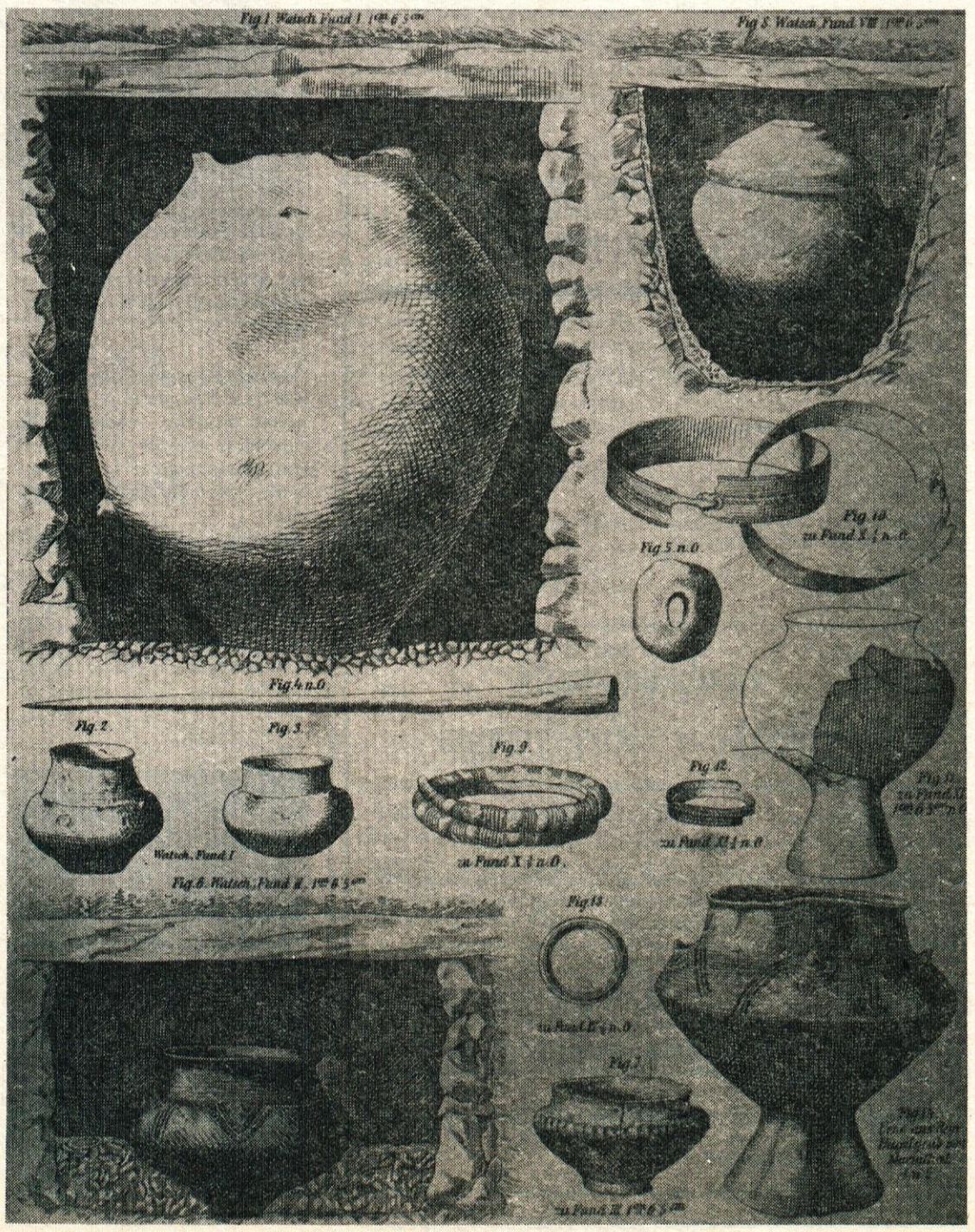

Na podlagi 3. člena Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Litija (Ur. l. SRS, št. 42/82, 12/83 in 1/84) in sklepa skupščine stanovanjske skupnosti z dne 16. 12. 1984 objavlja Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litija

III. razpis posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v stanovanjskem gospodarstvu

Ocena skupno razpoložljivih sredstev za kreditiranje stanovanjske graditve, ki jih bodo združile OZD, TOZD in delovne skupnosti na podlagi 6. člena Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti za obdobje 1981—1985 (Ur. l. SRS, št. 5/81) v Ljubljanski banki, Stanovanjsko-komunalni banki Ljubljana v letu 1985 s sredstvi odplačanih anuitet za že dana posojila znaša 13,000.000,00 (trinajst milijonov) din.

Za kreditiranje nakupa stanovanj v družbeni lastnini (soinvestitorstvo) namenjamo din 7,800.000,00 (60% združbenih sredstev).

Za kreditiranje nakupa stanovanj v zasebni lasti (etažno lastništvo) ter graditev stanovanjskih hiš v zasebni lasti namenjamo din 5,200.000,00 (40% združenih sredstev).

1. Na razpisu za posojila iz združenih sredstev vzajemnosti lahko sodelujejo organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki izpolnjujejo pogoje Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Litija (Ur. l. SRS, št. 42/82, 12/83 in 1/84).

2. Posojilo iz združenih sredstev vzajemnosti lahko dobijo delavci za nakup stanovanja ali za graditev stanovanjskih hiš v zasebni lasti, ne izpolnjujejo pogoje pravilnika in če imajo na dan zaključka razpisa potečeno vsaj dvoletno namensko varčevanje za stanovanjsko posojilo in da imajo z lastnimi sredstvi in posojili zaključeno finančno konstrukcijo.

3. Pri izračunu posojila za graditev stanovanjske hiše je določena ceni za m² stanovanjske površine, ki znaša 40.000.— din za m². Za določitev prednostnega vrstnega reda za delavce bodo uporabljeni sprejeti kriteriji. Zaradi omejenih sredstev je predviden najvišji možni znesek posojila za gradnjo hiše za delavce v višini 400.000.— din.
   Pri reševanju vlog bo upoštevan povprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega delavca v SRS v letu 1984.

4. Razpis za posojila iz sredstev vzajemnosti traja do konca meseca marca 1985. Kasneje prispele vloge ne bodo obravnavane. Podrobnejše informacije in obrazce za prijavo dobijo OZD, DS in delavci pri delovni skupnosti stranovanjske skupnosti, Jerebova ulica 6.
   Prijave s potrebno dokumentacijo za OZD in DS sprejema in obdeluje Ljubljanska banka, Stanovanjsko-komunalna banka Ljubljana, Linhartova 13.
   Prijave s potrebno dokumentacijo za delavce sprejema in obdeluje Ljubljanska banka, Gospodarska banka Ljubljana, ekspozitura Litija, Jerebova ulica 14.

5. Delavec, ki se je prijavil na razpis za pridobitev posojila za nakup ali gradnjo, je dolžan dopustiti ogled stanovanjskih razmer oziroma gradnje, sicer se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za pridobitev posojila.

6. Stanovanjska skupnost ima pravico preverjati namensko porabo odobrenega posojila.

7. Poraba posojil bo določena na podlagi predvidene dinamike združevanja sredstev vzajemnosti pri Stanovanjsko-komunalni banki Ljubljana.

Številka: 06-5/82 SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
Datum: 7. 2. 1985 SKUPNOST OBČINE LITIJA

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litipa kot družbeni investitor izgradnje stanovanjskega objekta na Maistrovi ulici 10 v Litiji

RAZPISUJE

zbiranje prijav za najem poslovnega prostora v kletni etaži stanovanjskega objekta na Maistrovi ulici 10 v Litiji

Krajevna konferenca SZDL Litija — desni breg se je opredelila, naj poslovne prostore namenimo za opravljanje naslednjih obrtnih dejavnosti:
— servis bele tehnike, cvetličar, urar.
Pričakujemo prijave tudi za druge obrti.
Zaineteresirani občani, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje obrtne dejavnosti, naj lastnoročno napisano prijavo oddajo na naslov:
Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litija, Jerebova 6, 61270 Litija,
najkasneje do 31. marca 1985.
Na podlagi zbranih prijav bo odbor podpisnikov dogovora o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva opredelil prednostni vrstni red oddaje poslovnih prostorov v najem.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

Kultura

Dobro obiskani predstavi

— V decembru in januarju sta bili v litijski dvorani dve abonmajski predstavi. Zadnje dni minulega leta je Mestno gledališče ljubljansko uprizorilo pred polno dvorano komedijo B. Shawa »PIGMALION«, sredi januarja pa je na Stavbah gostoval ansambel Prešernovega gledališča iz Kranja s predstavo »MAČEK V ŽAKLJU« G. Feydeauja.

Prvi obisk v Ljubljani

— Zveza kulturnih organizacij Litija tudi v tekoči sezoni nadaljuje z obiski v ljubljanskih kulturnih ustanovah. Zadnji torek v januarju si je 38 odraslih obiskovalcev ogledalo v Mestnem gledališču ljubljanskem norčijo v dveh delih z epilogom »DEŽELA GASILCEV« slovenskega dramatika Jožeta Javorška. Predstava, ki gledalcev ni navdušila, je le nekaj dni popraj doživela v omenjenem gledališču krstno uprizoritev.

Po poteh kulturne dediščine

— Moški pevski zbor Hotič—Kresnice in ženski zbor iz Kresnic sta na povabilo okteta iz Žirovnice v začetku februarja obiskala Gorenjsko. Gostitelji so pevke in pevce počakali v Vrbi, nato pa so jih vodili po poteh kulturne dediščine; obiskali so rojstne hiše Prešerna, Finžgarja, Jalna in čebelarja Janše, ogledali pa so si še znamenitosti Begunj ter Žirovnice. Zvečer so skupaj priredili proslavo ob kulturnem prazniku, ki je potekala v polni dvorani v Breznici. V prvem delu je domači oktet zapel štiri skladbe na Prešernova besedila, recitatorji domačega kulturnega društva pa so predstavili nekaj njegovih pesmi. V drugem delu je najprej nastopil ženski zbor iz Kresnic pod vodstvom Francija Jančarja, nato pa še moški zbor Hotič—Kresnice. Dogodek večera je bil prvi javni nastop zborovodje Jožeta Jelnikarja, ki je prevzel moški zbor pred nekaj meseci. Poslušalci so njegov zborovodski »krst« navdušeno sprejeli. Za zaključek sta oba gostujoča zbora pod njegovim vodstvom zapela zbor sužnjev iz Verdijeve opere »Nabucco«.

Na družabnem srečanju so se vsi nastopajoči dogovorili, da bodo v prihodnje sodelovanje še okrepili. Že v tem letu bodo člani okteta ter pevke in pevci na novo ustanovljenega mešanega zbora iz Žirovnice gostje Kresničanov in Hotičanov, ko jim bodo vrnili obisk.

Kulturni praznik nekoliko drugače

— Vrsto let so bili nastopi znanih slovenskih umetnikov v šmarski šoli osrednja točka praznovanja 8. februarja. Učenci so se srečevali s pesniki, pisatelji, ilustratorji, z opernimi in instrumentalnimi solisti ter s komornimi ansambli. Letos pa so program pripravili in izvajali kar sami, gostovanja postajajo vse dražja, za kar šola sama nima sredstev, pa tudi hoteli so nekoliko spremenili način praznovanja, da bi k sodelovanju pritegnili čimveč učencev.

Šolarjem od prvega do četrtega razreda so člani lutkovnega krožka pod vodstvom mentorice Danice Ocepek zaigrali dve igrici o lisici in jih naučili pesmico o njej. Nato so se razdelili v šest skupin, ki so jih predstavljali mladi pisatelji, novinarji, pevci, ilustratorji, kiparji ter lutkarji. Pod vodstvom tovarišic so nato eno uro ustvarjali na temo lutkovnih igric, ki so si jih ogledali. Zadnjo uro so se znova vrnili v telovadnico in prikazali svoje stvaritve. Kulturni dan so sklenili z razgovorom z ustvarjalci predstave.

Za učence višje stopnje pa so učitelji likovne in glasbene vzgoje ter slovenskega jezika pripravili zanimivo dveurno zaposlitev. Posvetili so jo likovnemu ustvarjanju, spoznavanju Prešernovih umetnin ter mednarodnemu letu glasbe. Nato so se vsi preselili v šolsko avlo, kjer so se jim pridružili še učenci višje stopnje gabrovške in dolske osemletke. Gledališki krožek iz Gabrovke se je predstavil s komedijo Vzorni soprog, ki jo je pripravila mentorica Anica Resnik, nato pa so mladi poslušalci prisluhnili svojim vrstnikom — pesnikom, recitatorjem, pevcem, humoristom, instrumentalistom ter plesalcem z vseh treh šol, ki so se predstavili v oddaji Pokaži, kaj znaš!

Navedene dejavnosti so zahtevale veliko priprav, a so na sam praznik dodobra zaposlile vse učence in njihove vzgojitelje, saj so trajale skoraj pet šolskih ur.

Slikarska razstava v Usnjarni

— Ob 8. februarju so pripravili v klubski sobi šmarske Usnjarne prvo samostojno slikarsko razstavo njihovega delavca Milana Poglajna s Preske nad Kostanjevico. Kot pravi sam, mu je pot v svet likovne umetnosti pokazal akademski slikar Milan Bizovičar. Najprej se je izražal v risbi in akvarelu, pozneje pa je prešel na oljno tehniko. Prizadevne organizatorje tega drobnega, a pomembnega kulturnega dogodka ob prazniku slovenske kulture je treba pohvaliti z željo, da bi jim v prihodnje sledile tudi druge organizacije združenega dela v naši občini.

Priprave na stoletnico »Lipe«

— Osrednji letošnji kulturni dogodek v litijski občini bo slavnostni koncert, s katerim bo moški pevski zbor Lipa iz Litije praznoval stoletnico svojega obstoja. Na ta jubilej, ki bo sredi maja, se pevci že več mesecev pripravljajo, v decembru pa je zaživel tudi pripravljalni odbor, ki ga je imenovala Kulturna skupnost Litija. Le-ta je izdelal okvirni program glasbenih prireditev, ki se bodo zvrstile v zadnjem tednu pred osrednjo prireditvijo, na njih pa bodo sodelovali šolarji, mladina in odrasli. Spomnili se bodo tudi Petra Jereba, slovenskega ljudskega skladatelja, ki je vodil Lipo skoraj pol stoletja.

Litijska Lipa je drugi najstarejši zbor v Sloveniji (kamniška Lira je tri leta starejša). Zaživela je v letu splošnega prebujanja Slovencev. Že takrat so se maloštevilni narodnjaki zavedali, kakšno krepko orožje bo lepa zborovska pesem proti ponemčevanju slovenske mladine. Istega leta so v Litiji ustanovili še čitalnico, njeno stoletnico bomo praznovali jeseni — v mesecu knjige.

O litijski Lipi, njeni zgodovini in pripravah na častitljiv jubilej bomo poročali še v naslednji in aprilski številki našega glasila.

Krajevni praznik

16. februarja smo v krajevni skupnosti Jablaniška dolina drugič proslavili svoj krajevni praznik, v spomin na organizacijski sestanek OF, ki ga je vodil tov. Lojze Hohkraut, in ustanovitev narodne zaščite za litijsko območje 14. 2. 1942 na Bregu.

Praznovanje se je udeležilo veliko krajanov, borcev in aktivistov, predsednik skupščine občine Litija tov. Branko Pintar in predsednik izvršnega sveta SO Litija tov. Zvonimir Bric.

V slavnostnem govoru je predsednik skupščine KS tov. Aco Možina obudil spomine na prve začetke narodnoosvobodilnega gibanja v naši dolini, nato pa pozval krajane na bolj zavzeto sodelovanje pri izpolnitvi načrtov, ki smo si jih zadali za naslednje obdobje.

Kulturni program so izvedli učenci Osnovne šole Franc Rozman—Stane Šmartno pri Litiji z bogatim in prisrčnim recitalom »Naša dežela«, za kar se jim prav lepo zahvaljujemo, posebno pa tovarišici Lojzki Koritnik, tovarišu Janku Slimšku in Dragu Zajcu.

Po končanem kulturnem programu so bila zaslužnim krajanom podeljena priznanja krajevne skupnosti in priznanja OF.

Praznovanje smo zaključili s prijetnim tovariškim srečanjem.

K. J.

Ob največjem prazniku slovenske kulture

— Najbrž se v nobenem mesecu v letu ne zvrsti v naši ožji domovini toliko prireditev kot v februarju, ko Slovenci praznujemo dan Prešernove smrti kot nacionalni kulturni praznik. V dneh okoli 8. februarja smo lahko v mnogih časopisih prebrali vrsto črnogledih in spodbudnih misli ter ocen o stanju in bodočnosti slovenske kulture, ki jo pestijo razne težave. Razveseljiv je morda le podatek, ki pa ga ne moremo še posploševati, da je padec življenjske ravni pripomogel, da se ob koncu tedna čedalje bolj polnijo gledališke in glasbene hiše. V naši občini tega pojava še ne občutimo in smo včasih še razočarani, če gostje izvajajo program pred na pol prazno dvorano. Pa vendar kljub vsemu temu ob letošnjem kulturnem prazniku lahko zapišemo nekaj spodbudnih ugotovitev.

Zveza kulturnih organizacij Litija je že sredi januarja obvestila vsa svoja društva in samostojne skupine, naj poskrbijo za organizacijo prireditev ob 8. februarju. V tem zapisu bi vas rad seznanil z uspešnostjo tega poziva. Lahko trdim, da se je večina vključila v akcijo in da smo imeli v februarju kar mesec kulture. Prireditve so se začele 2. februarja in se iztekle zadnji dan tega meseca. Večina izmed njih je imela veliko obiskovalcev in skoraj vse so lepo uspele. Pa pojdimo po vrsti! V Kresnicah je bilo v avli šole premalo sedežev za vse, ki so prišli na prireditev. Program je pripravilo domače kulturno društvo, izvajali pa so ga šolarji, mladina in odrasli.

V sosednji Jevnici so se odločili za domiseln program, ki je privabil obiskovalce iz vseh vasi in zaselkov te krajevne skupnosti. V skoraj dve uri trajajočem sporedu so organizatorji predstavili 10 domačinov—harmonikarjev, kot gostje so sodelovali še člani dramske skupine s Primskovega s sodobno Rdečo kapico, prireditev pa je sklenila mladinska vokalno-instrumentalna skupina »Epitaf«. Zelo zanimiva je bila tudi scena, na panoju je bilo 32 risb Franceta Prešerna, ki so jih izdelali jevniški šolarji od 1. do 4. razreda pod vodstvom domačina — slikarja Ivana Kisovca. Samostojno prireditev so pripravili tudi amaterski kulturni delavci na Savi, Polšničani pa so v sodelovanju z občinsko konferenco ZSMS Litija organizirali kviz o Prešernu, kjer so se o njegovem poznavanju pomerile ekipe iz Velike Kostrevnice, Litije in domačinov. V programu je sodeloval polšniški moški zbor.

V Šmartnem so prvič organizirali prireditev »Predstavljamo se«, čeprav je bila šolska avla polna obiskovalcev, je bilo prav toliko tudi nastopajočih, saj so se predstavili vsi, ki se v kraju ukvarjajo s kulturo. Od sekcij ŠKD »ZVONČEK« so sodelovali: dva pevska zbora, dve skupini kitaristov in lutkovna sekcija, od odraslih pa Zasavski rogisti, mešani pevski zbor »ZVON« ter folklorna skupina Javorje.

O praznovanju na Vačah je v tej številki poseben zapis, zato ga tu le omenjamo.

Kaj pa v Litiji? Tudi občinsko središče se je vključilo v navedeno akcijo. Na sam praznik je litijska lutkovna skupina zabavala šolarje, teden dni pozneje pa so v avli občinske skupščine odprli slikarsko razstavo Iva Kisovca iz Jevnice, tudi za program so poskrbeli njegovi rojaki—domačini. Zadnjega februarja pa bo v dvorani na Stavbah zaključena in že tradicionalna prireditev »Naše radosti.«

Kljub težavam, ki spremljajo kulturo v naši občini, lahko z zaupanjem gledamo v prihodnost. Tare nas pomanjkanje prostorov in njihova opremljenost, primanjkuje nam organizacijskih in strokovnih delavcev, neurejeno in pomanjkljivo je njihovo nagrajevanje, za mnoge akcije nimamo na voljo finančnih sredstev in še bi lahko naštevali. A ne obupajmo! Težave nas spremljajo tudi na drugih področjih našega življenja in nikjer ne moremo reči, da problemov ni. Naše prevelike želje bomo morali uskladiti z možnostmi, med obiskovalci minulih prireditev pa iščimo pomoč za naše nadaljnje delo. Le tako bomo okrepili kulturno dejavnost, ki naj pridobiva predvsem v kakovosti, to je kvaliteti. Izkoristimo pripravljenost in razpoloženje naših ljudi in uspeh ne bo izostal.

B. Ž.

Program klubskih večerov v marcu

1. 3. — Ogled razstave Iva Kisovca in razgovor z ustvarjalcem

8. 3. — Razgovor o standardnih in modernih plesih ter baletu z demonstracijo osnovnih korakov oziroma prvin

15. 3. — Ogled predstave Slovenskega mladinskega gledališča v dvorani na Stavbah in razgovor o njej

22. 3. — Glasbeni večer s predstavitvijo mladih ustvarjalcev na glasbenem področju

29. 3. — Razgovor na temo »Vse o stripu« ter poskusi oblikovanja stripa, biltena, plakata in podobno

Klubski večeri bodo vsak petek od 18.—21. ure v Farbarjevem gradu (nad Zofko). Pri izvedbi posameznih večerov bodo sodelovali tudi strokovnjaki z omenjenih področij.

VABLJENI!

Odbor za klubsko dejavnost

Novice iz knjižnice

Dan odprtih vrat

Ob slovenskem kulturnem prazniku je v litijski in šmarski knjižnici potekala akcija »dan odprtih vrat knjižnice«. Brezplačno smo vpisovali člane in sprejemali zamujene knjige.

V Litiji je akcija uspela nad pričakovanji. Včlanilo se je 71 bralcev, 16 se jih je vpisalo v knjižnico prvič, ostali so bili že vpisani in so se le na novo včlanili. 28 bralcev je tudi vrnilo zamujene knjige.

V Šmartnem se na novo ni vpisal nihče, 10 bralcev pa je vrnilo zamujene knjige.

Bralci litijske knjižnice so si lahko ogledali tudi razstavo del Franceta Prešerna. Mali šolarji iz litijske Najdihojce so portretirali Prešerna, njihovi izdelki pa so razstavljeni v hodniku knjižnice.

Srečanje s pesnikom

Otroška radovednost ne pozna meja. To so dokazali tudi cicibani iz »Najdihojce« na uri »vrtec na obisku v knjižnici«. Jožeta Sevljaka — pesnika domačina so spraševali vse: kako nastajajo pesmi, kaj dela, kje stanuje. Zbrano so prisluhnili povedanim pesmim in se na koncu zahvalili z zapeto pesmico.

Ura pravljic

Za otroke od 4. do 10. leta starosti bomo organizirali uro pravljic PAJACEK IN PUNČKA v torek, 5. marca 1985, ob 16. uri v prostorih matične knjižnice. Vstopnine ni!

Joža Konjar

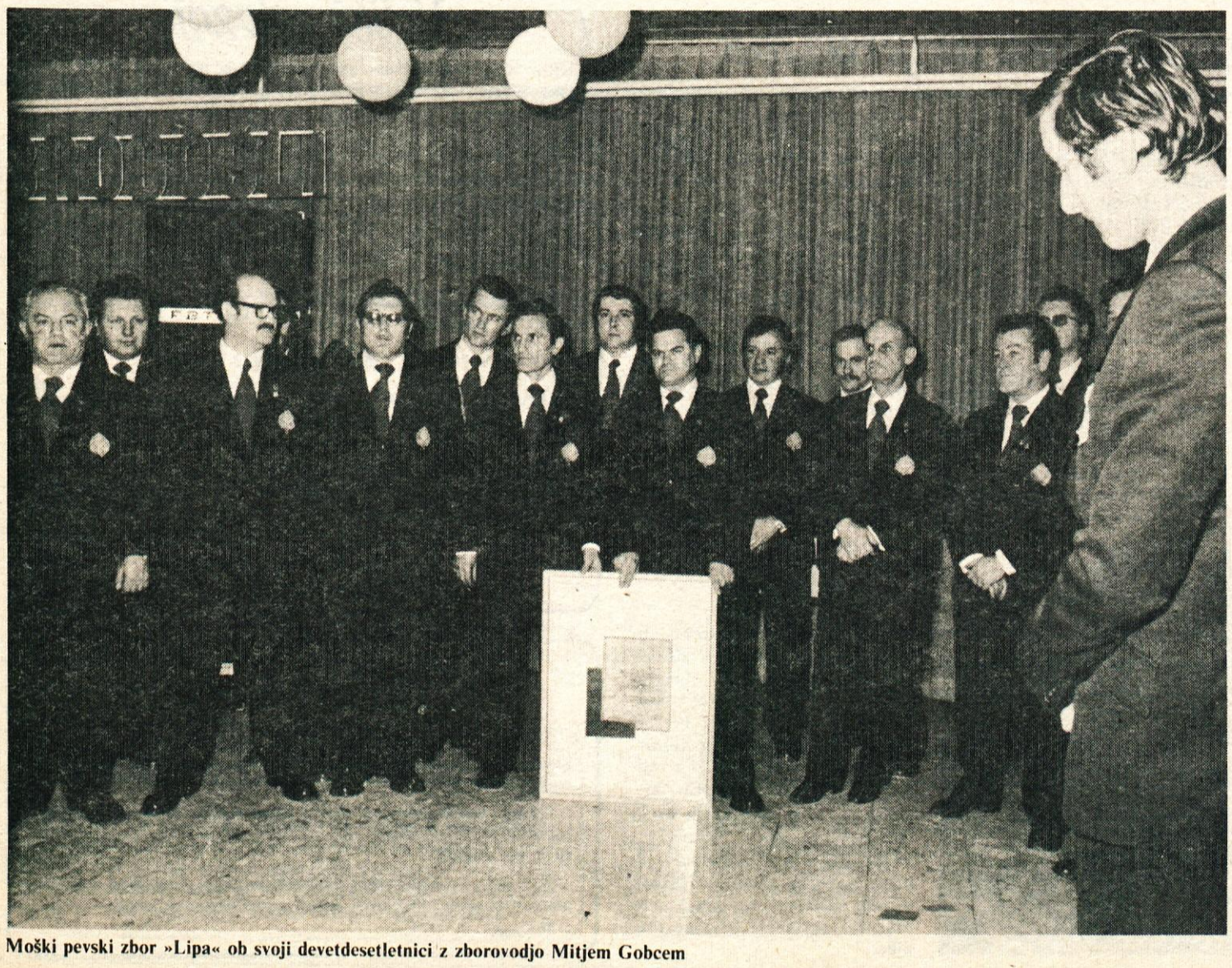

Moški pevski zbor »Lipa« ob svoji devetdesetletnici z zborovodjo Mitjem Gobcem

KRAJEVNA SKUPNOST KRESNICE

Razprava o vodi

Organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin Kresnice je v programu usposabljanja svojih članov v letu 1984/85 predvidevala teme, ki naj bi k sodelovanju pritegnile tudi druge organizacije v krajevnih skupnostih. Organizacija ima aktive ZRVS Kresnice—Ribče, Jevnica, Hotič in Vače. V okviru tega programa je aktiv ZRVS Kresnice organiziral 14. decembra 1984 predavanje in razgovor na temo Voda kot hrana — energetski vir in zaščita vode.

Predavanje je pripravil član aktiva Pavel Smolej, ki je porabil mnogo časa in truda za pripravo.

Za splošno informacijo o vodi je bila uporabljeno gradivo »Živilski dnevi 77«, iz katerega so bili pripravljeni posnetek o pomenu vode za človeka, statistični podatki o vodi v SR Sloveniji, njena razporeditev, kvaliteta, metode pregledovanja čistosti vode in njene uporabnosti, pomen sestave tal na kvaliteto vode in njeno uporabnost za pitje, napajanje in v živilski industriji, nadalje poraba vode v industriji in na koncu kot energetski vir za elektrarne.

Opis sestave tal v naši dolini vključno z gozdnim pokrovom je bil napravljen s pomočjo strokovnjakov biološke fakultete. Na podlagi teh podatkov in s pregledom vodnih izvirov, ki jih uporabljamo pri vaških vodovodih, je bilo ugotovljeno, da je voda mehka, zelo primerna za pitje in uporabo v gospodinjstvu. Sestava tal ne daje možnosti za čiščenje vode, zato je potrebno skrbno paziti, da ne bi prišlo do onesnaženja vodnega izvira in s tem tudi pitne vode. Iz analize dosedanjega razvoja občine Litija so bili posredovani podatki o stanju vodovodnih napeljav v občini in preskrbi prebivalstva z vodo. Prikazan je bil tudi sistem financiranja gradnje in vzdrževanja vodovodov na podlagi podatkov s strani strokovnega sodelavca Komunalne skupnosti Litija.

Močno je bila poudarjena potreba po varovanju čistosti vode in vodnih izvirov, kajti onesnaženje je bilo krivo za razne epidemije v mnogih krajih Slovenije. Ker pa obstaja možnost onesnaženja, so bili prikazani razni načini prečiščevanja vode v raznih razmerah, s primitivnimi sredstvi, ki si jih lahko pripravijo ljudje sami.

V nadaljevanju je bilo podano podrobno stanje o oskrbi z vodo v KS Kresnice, z analizo porabnikov in o načinu preskrbe z vodo. Na osnovi podatkov iz tajništva KS Kresnice uporablja vodo 856 prebivalcev, od tega 161 v Kresniškem vrhu. Predavatelj se je izredno potrudil, da je preštel vso živino v obeh vaseh in ugotovil, da redijo vaščani Kresnic 61 govedi, 5 konj, 51 prašičev, Kresniškega vrha pa 136 govedi, 11 konj, 80 prašičev.

Če računamo, da potrebuje človek 250 l vode dnevno, govedo in konji po 50 l in prašič 20 l, lahko ugotovimo, da Kresnice potrebujejo 178 m3 vode dnevno.

Po meritvah znaša dnevni pritok vode:

	sušno obdobje	dežev. obdobe
izvir nad Prešenčevim mlinom	177 m3	345 m3
izvir pod Škrabanjem	34 m3	103 m3
Skupaj	211 m3	448 m3

Po gornjem obračunu so rezerve vode za vas Kresnice razmeroma majhne, kar je nujno potrebno upoštevati pri načrtovanju razvoja vasi.

Na koncu so bili posredovani podatki iz ustrezne literature o tipih pretočnih hidrocentral, predvidene lokacije novih hidrocentral na Savi od Zaloga do meje s Hrvaško, s poudarkom na lokaciji take centrale na Savi v Kresnicah. Pri tem pa je bilo sproženo vprašanje, če ne bi bilo umestno zaradi zaščite polja premakniti jez te centrale približno 1 km vzhodno, kjer se končuje Kresniško polje. Navzoči, ki jih je bilo kljub vabilom, poslanim SZDL Kresnice in KS Kresnice, malo so dali vsa prizadevanja skrbno izdelanemu referatu. V zaključnem pogovoru je bila podana ugotovitev, da je tema strokovno primerna podlaga načrtovanju razvoja in da bi bilo potrebno na podoben način obdelati tudi druga področja dela in pogojev bivanja.

A. M.

KRAJEVNA SKUPNOST JEVNICA

● **Predstavljamo vam: Ivo Kisovec**

Slikar amater

Likovni pouk je imel vedno rad. Všeč mu je bilo packanje z barvami. Posebno mu je ostal v spominu sošolec iz 2. razreda osnovne šole. Dobil je veliko škatlo barv, zloženih v nadstropja. Prav te barve so v njem vzbudile željo, da jih je opazoval, se igral in jih razstavljal po barvnih odtenkih. In pozneje?

Barve so ga znova in znova privabljale, vedno bolj je mislil nanje, vedno raje je slikal. Osnovnošolski učitelji so opazili njegovo zanimanje za barve. Povabili so ga v likovni krožek. Rad se je odzval. Tako v osnovni šoli, ki jo je obiskoval v raznih krajih Vojvodine in ožje Srbije.

Seveda moramo omeniti tudi njegove starše, ki so imeli razumevanje za sinove želje in potrebe. Bodrili so ga, podpirali in odpirali njegov svet barv prijateljem, znancem in tudi družbi. Sam pa je pogostokrat nemo in neopazno sledil mami, kako izbira in sestavlja barve materialov za svoja ročna dela.

S 14 leti (letos mineva ravno 20 let) je prišel s starši v Slovenijo. Pred odhodom mu je kustos muzeja v Požarevcu svetoval, kje v Ljubljani naj poišče pomoč — ustanovo in ljudi, ki mu bodo pomagali širiti likovno znanje. Res je storil tako.

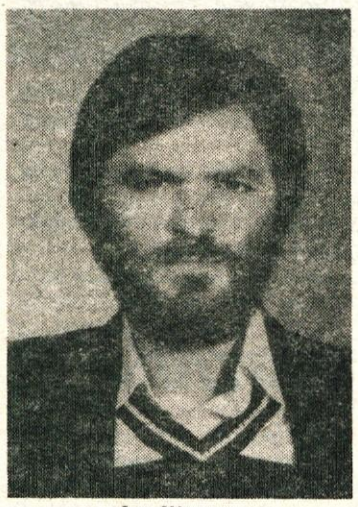

Ivo Kisovec

Na Viču v Ljubljani je hodil v gimnazijo, kjer je skupaj s sošolcem prvič razstavljal svoje slike. Po nasvetu profesorja Petra Amalijeta na arhitekturi v Ljubljani je opravil razne nekajmesečne tečaje o slikarstvu. Največji vpliv pa je imel na njegovo delo slov. akademski slikar Kostja Gatnik.

Tako se je Ivo redno šolal, obiskoval tečaje, sledil nasvetom in slikal, slikal. Leta 1972 je prvič razstavljal v Jevnici ob prazniku 29. nov. Ob tej priliki ga je predsednik KS Jevnica povabil, da bi sodeloval na razstavi ob prvem krajevnem prazniku. Povabilo je sprejel in krajani so z zanimanjem opazovali njegova dela.

Sam še ni bil zadovoljen, zato se je še učil in slikal. Pozneje je razstavljal v zadružnem domu Šmartno in v avli časopisnega podjetja Delo v Ljubljani.

Nato je odšel na služenje vojaškega roka v Maribor. Tam so opazili njegovo veliko željo po ustvarjanju — slikanju. Omogočili so mu sodelovanje na vsearmijskem prvenstvu. Priredil je tudi samostojno razstavo. Še je slikal in izdelal 40 večjih slik. Vse je poklonil vojni pošti Maribor, bil ji je hvaležen, da mu je omogočila likovno izražanje in izpopolnjevanje.

Po 12 mesecih se je vrnil v Jevnico. Predsednik mladine ga je kmalu povabil, da bi v imenu jevniške in mladine občine Litija razstavljal v Zagorju. Sledile so razstave del po delovnih organizacijah, na gradu Bogenšperk 1978, v Jevnici naslednje leto, za občinski praznik na Stavbah v Litiji, ob otvoritvi prostorov Beograjske banke v Litiji, lani aprila v avli občine Litija, ob dnevu varčevanja — 31. oktobra 1984 zopet v prostorih Beograjske banke in decembra v Cankarjevem domu v Ljubljani na razstavi varčevalcev Beograjske banke.

Poleg naštetih razstav je sodeloval tudi pri zasnovi ali izvedbi mnogih scen za razne krajevne in občinske prireditve v Jevnici. Želel je, da bi tudi scena s svojo govorico bogatila obiskovalce proslave ali manifestacije. Prenekateri plakat je s svojim delom obogatil vsebinsko in oblikovno.

Kaj vse ga zanima?

Najbolje povedo slike, a vendar naj povem, da rad riše tisto, kar ga zanima, kar mu je všeč. Nekatere stvari skuša obvarovati pred pozabo. Zanimajo ga osebe, polne nerazvitih doživetij in spoznanj. Svoja dela razdaja, plačuje usluge in tudi prodaja, saj potrebuje vedno več materialov, če hoče znova in znova ustvarjati.

Je tudi obrtnik za okrasne stropne obloge, s čimer si zagotavlja socialno varnost, a ne le to. Fizično delo ga sprošča, bogati, spoznava nove kraje, ljudi in še kaj. Prihranke namenja za učne ekskurzije v mesta, ki so bogata umetniških del, doma ali v tujini. Ob tem opazovanju, občudovanju gradi svoj stil dela, ga dopolnjuje, razdira in nanovo gradi. Pri tem je vztrajen, trmast, nemiren iskalec lastnega jaza. Zaveda se, da mu manjka teoretično znanje, a to vselej ni najbolj pomembno.

Kot išče nov, svoj izraz, tudi na področju materialov išče nove in nove možnosti, v katere ga silijo novosti ali pomanjkanje materialov — barv ipd.

In kaj — kako v bodoče?

Odločno, delovno in samozavestno naprej, samo naprej. Tako bo tudi naš kraj in še kdo bogatejši za prenekateri kulturni užitek.

Želeli bi, da bi ZIK ali ZKO ponabile k skupnemu sodelovanju v občini vse slikarje, profesinalne in amaterje. Prvi in drugi bi znali na srečanju obogatiti sebe, širši prostor in ljudi v njem, v občini in kdaj pozneje tudi širše.

Zapis je nastal ob krajevni razstavi 25. jan. in občinski 15. februarja 1985.

Eva Kovič

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

Kulturni praznik

8. februar, kulturni praznik Slovencev, je to leto, kljub prizadevnosti skupine mladih pod vodstvom Irene Mrva, zdrsnil mimo krajanov Vač in se jih žal skoraj ni dotaknil. Čeprav so številni plakati opozarjali in vabili na kulturni večer, je dvorana v nedeljo, 10. februarja, ostala skoraj prazna. Ne samo da smo s tem pokazali, kakšen odnos imamo do kulture, skromen obisk tudi ni vzpodbuda mladim za nadaljnje delo na področju kulturnih dejavnosti.

Ali nam kulturne prireditve ne prinašajo nobenega zadovoljstva več? Ali kultura ni več del nas? Je res televizija tista, ki vse kulturne vrednote prinaša kar k nam na dom? Še mnogo vprašanj se porodi, ko obiščeš dobro pripravljeno kulturno prireditev v lepi, a skoraj prazni dvorani. Mlade je vsekakor treba pohvaliti, v programu, ki so ga tokrat prvič pripravili popolnoma sami, so nam približali nekatere domače in tuje pesnike. Njihova mladostna zagnanost jih žene naprej. Želimo jim, da bi bil njihov trud prihodnjič poplačan z močnejšim aplavzom.

Kulturni praznik pa so bogato in pestro doživeli osnovnošolci. Najmlajši so odšli k obeležju GEOSS in s pomočjo tovarišice poskušali razumeti verz Prešernove Zdravljice. Izvedli so kulturni program, v katerem so z velikim veseljem nastopali prav vsi.

Učenci 3. in 4. razreda so se odpeljali v Ljubljano. Škrat GAL jih je popeljal med umetnine, ki jih hrani Narodna galerija. Obiskali so tudi Prešernov spomenik in se poklonili spominu velikega pesnika.

Še posebno zanimivo in polno tekmovalnega duha je bilo med učenci višje stopnje. Poglobili so svoje znanje o kulturnih znamenitostih domačega kraja. Na kvizu so dokazali, da ga res dobro poznajo. Njegovo bogato kulturno tradicijo bodo nosili v sebi, v prihodnost.

Mili Rogelj

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

Ustanovitev društva upokojencev

Tudi starejši občani Dol ne mirujejo. Po skoraj letu dni organizacij in dela so starejši člani SZDL Dole le uspeli organizirati in dokončno — ob podpori KS — ustanovili in uradno registrirali Društvo upokojencev Dole pri Litiji. Od 107 upokojencev v tej KS se jih je izjasnila za članstvo že skoraj polovica. Vabimo pa še ostale, da se včlanijo v društvo. S tem bodo pridobili tudi mnogo ugodnosti, najsi bo v počitniških domovih, na izletih in drugih kulturnih prireditvah.

Za vse informacije in včlanjenje se oglasite v prostorih KS Dole, vsako sredo od 9. do 11. ure.

A. Logar

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Vendarle večji prostor za kulturne prireditve

Pred leti je na Primskovem pod vodstvom danes že pokojnega Pavleta Žagarja začel delovati mešani pevski zbor, ki pa se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ter slabih pogojev za delo ni mogel pohvaliti s kakšnimi večjimi uspehi. Iz razformiranega pevskega zbora so najbolj zagnani kulturniki ustanovili dramsko skupino, ki pa je s svojimi predstavami doživela pohvale tako pred domačim občinstvom kot na gostovanjih. Lansko jesen pa so ustanovili tudi kulturno in umetniško društvo.

Poleg stalnega problema — pomanjkanja denarnih sredstev — pa se skupina srečuje s prostorskimi problemi. Šolska avla s površino 30 kvadratnih metrov jim zadostuje le za vaje.

Dolgoletna želja Primskovljanov je bila dvorana. Vedno so upali, da jim bo le uspelo zgraditi objekt, kjer bodo dobili tudi kulturne prostore, vendar se jim ta želja ni uresničila. Zato so se odločili za zadnjo možnost. Porušili so vmesno steno med dvema učilnicama in postavili vrata na harmoniko. Tako sedaj prostor imajo — naložba je veljala preko 200 tisoč dinarjev — ogromno sredstev pa bodo morali zbrati za vse pripomočke: zavese, odrsko opremo, stole in drugo opremo, ki je nujno potrebna za normalno delovanje.

Rudi Bregar

Kdaj asfalt?

Tega verjetno še lep čas ne bo na Primskovem. Sicer pa niti ni toliko potreben, saj je pomembneje, da bi bila že zdaj obstoječa makadamska cesta bolje vzdrževana. Letošnja zima jo je že močno načela, pa tudi sama vožnja je vse prej kot varna in udobna — tako za potnike kot za šoferje. Ko je bila januarja precej snega, avtobusa kar nekaj dni ni bilo na Primskovo. Mar res zgolj zaradi snega ali nasploh zaradi slabe ceste? So temu botrovali vzroki subjektivne narave? Verjetno pa je tudi nadzor nad to cesto precej pomanjkljiv.

Rudi Bregar

Veliki zalogaji

Očitno so na Primskovem načrtovali preveč investicij. Poleg tega, da so lansko jesen dokončali prvo fazo gradnje vodovoda, želijo tudi telefon. Povečana zmogljivost telefonske centrale za približno 120 priključkov pa prav nič ne koristi tistim, ki bi radi telefon, saj ni denarja za razširitev kabelskega omrežja pa tudi obljube so že vse preveč bledе. Vse akcije bodo na Primskovem težko izpeljali prav zaradi pomanjkanja denarja. Na seji predsedstva krajevne skupnosti konference SZDL o pobudi za uvedbo krajevnega samoprispevka sploh niso hoteli slišati, njihovi plani pa so vendarle obširni in zahtevni.

Rudi Bregar

Obvestilo

Obveščamo borce in aktiviste NOV ter druge občane, da je tudi letos možnost oddiha na morju v našem počitniškem domu v Banjolah. Dom v Banjolah bo odprt od 15. 4. do 15. 10. 1985. Vse ostale informacije dobite ob prijavi.

Prijave sprejemamo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 10. ure.

Občinski odbor ZZB NOV
Litija
Ponoviška št. 6.

Naše radosti

V četrtek 28. februarja, bo letos že drugič po vrsti v dvorani na Stavbah organizirana velika kulturna prireditev z naslovom Naše radosti.

Na njej bodo sodelovali MPZ Jevnica, OŠ Litija, VVO Litija, harmonikarski orkester GŠ Litija in mladi ustvarjalci, kantavtorji iz vse občine.

Kot gost bo sodelovala plesna skupina iz Ljubljane, celotno prireditev pa bo spremljal mladi nadebudni ansambel Kobra.

Pridite!

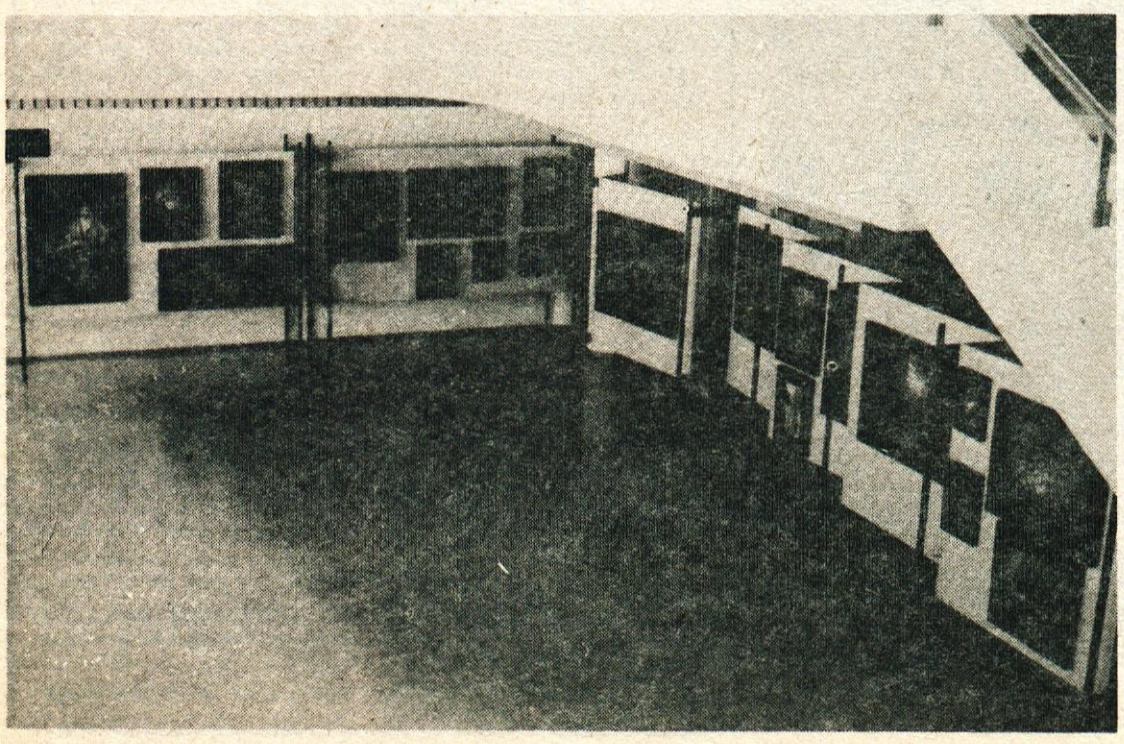

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

PIŠE:
Marjan Kokalj

Mladost in vojna

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Že prve mesece po zasedbi Jugoslavije so okupatorji pričeli uresničevati svojo raznarodovalno politiko. Med prvimi nesrečnimi družinami, ki jim je bilo zaplenjeno premoženje in so bile izseljene v Srbijo, sta bili tudi družini maminih bratov Jožeta in Avgusta Štoka iz Celja.

Tajna policija gestapo je v svoje vrste vključevala tudi domače izdajalce. Ti so pripomogli, da je gestapo zvedel za odporniško gibanje rudarja Franca Simončiča, moža mamine sestre Juste. Bil je aretiran, zaslišan in mučen v zaporih, nato pa odpeljan v koncentracijsko taborišče Mauthausen, kjer je že l. 1941 preminil. Okupatorji so povzročili dovolj gorja, da smo jih zasovražili. Pričelo se je odporniško delo. Poleg Franca Štoka je k nam pogosto prihajal tudi mamin nečak Jože Planinšek—Pepček, ki je v Litiji proizvajal brezalkoholne pijače in jih tudi dostavljal v okoliške gostilne. Prinašal je različne novice in tudi dobrine, odnašal pa oblačila in orožje, kar je bilo zbranega ob razpadu jugoslovanske vojske, ter sladkor in tobak. Zbirno blago je pošiljal čez mejo aktivistom na območje Gabrovke (Sv. Križ), kjer je bilo italijansko okupacijsko področje. Poleti 1941. leta pa je prinesel tudi letake, ki so pozivali k uporu proti okupatorju in jih je nama ponoči med policijsko uro raznesla po vasi.

Večkrat se je oglasil tudi Viktor Potokar—Bradač iz Okrogov, ki je tudi zbiral orožje in oblačila za partizane. Gestapo ga je v majù 1942. leta aretiral. Ko je bil izpuščen, je z družino pobegnil na svobodno ozemlje v Gobnik pri Moravčah na Dolenjskem. Med njegovimi obiski sem večkrat skrivoma opazoval očeta Franca, ko je v mali delavnici čistil puško, šival opasače in torbe ter popravljal obutev.

Prvo šolsko leto smo učenci nižjih razredov ostali doma, ker je bil pouk organiziran le za višje razrede osnovne šole. Ta čas sem pomagal pri delu doma in hodil v Litijo, kjer sem čakal v vrstah pred trgovinami za prehrano. Večkrat sem se ustavil pod grbinskim klancem in opazoval nemške vojake, ki so streljali v tarče z obrisom človeka. Skočil sem tudi na kratek obisk k sorodnikom Francu Štoku, Tišlarjevim in Dobravcevim, kjer sem vedno dobil kak priboljšek.

Ko sem se nekega dne vračal proti domu, me je pred gostilno Vidovič prehitel nemški vojak z motornim kolesom. Pred Lavrinovo hišo je zapeljal s ceste in vozilo postavil na stojalo ter odšel v Župančičevo hišo. Na cesti sem se ustavil in si nekaj trenutkov od daleč ogledoval motorno kolo, kakršnega dotlej še nisem videl. Odšel sem naprej proti domu, ko nenadoma zagledam na oknu Župančičeve hiše vojaka, ki me opazuje. Pospešil sem korak. Bil sem že na pol poti do gostilne Andreja Gorenca, ko spet zaslišim brnenje motorja. Še bolj pospešim korak in se umaknem na rob makadamske ceste. Nemec, ki ni bil navadni vojak, saj je imel na uniformi več vrst našitkov, me je naglo dohitel. Zacvilila je zavora in ves trd sem obstal ob motornem kolesu, ki sem ga ravnokar občudoval. Med brnenjem motorja je vojak vpil in me zmerjal, nato pa dvignil roko in mi prisolil tako zaušnico, da sem se opotekel. Za nameček sem prejel še brco z okovanim škornjem, da sem se zakotalil po nasipu in obležal med koprivami. Vojak je odpeljal. Počasi sem se pobral in z grenkimi občutki odšel proti domu.

Brat Cvetko je tudi po selitvi Avgusta Štoka ostal v Celju in delal pri nemškem gospodarju, ki je prevzel vodovodno in kleparsko obrt. Pridružil se je celjskim revolucionarjem, ki so izvajali razne akcije proti okupatorju. Gestapo jih je odkril in med prvimi aretiral kleparskega pomočnika Ivana Košenino, ki so ga kot talca ustrelili v Starem piskru v Celju. Cvetko je takoj prekinil delo in se vrnil domov na Breg.

Tistega 27. junija 1942. leta je bil lep poletni dan. Sonce se je že močno prevesilo v drugo polovico dneva. Na dvorišču sem pomagal očetu, ki je obdeloval les za ostrešje malega skednja.

Nenadoma se je pred hišo ustavilo motorno kolo. Gestapovec in orožnik sta prišla na dvorišče in vprašala, kje je Cvetko. Oče jima je povedal, da pomaga pri žetvi ječmena na Grbinu. Tam so ga aretirali in odpeljali v litijske zapore, ki so bili v nekdanjem sodišču, tam, kjer je sedaj glasbena šola. Mučili so ga in zasliševali.

Že nekaj dni po aretaciji so znanci, ki so poznali stražarje v zaporih, uredili, da smo smeli prinašati hrano. Naročili so mi, da kanglico s hrano odnesem ob določeni uri in jo odložim pred stranskimi vrati. Ko sem se čez čas vrnil, je bila kanglica spet na svojem mestu. S stražarji pa se nisem srečal nikoli.

Po dveh tednih je bil premeščen v zapore Stari pisker v Celju, kjer so ga en mesec mučili in zasliševali. Večrat so iz skupine izbrali vsakega petega zapornika in ga ustrelili kot talca. Pot ga je nato vodila v Ptuj na grad Borl, kjer so bili zapori. Mučenje in zaslišavanje se je nadaljevalo tri tedne, vendar Cvetko, ki je bil takrat star komaj 17 let, ni priznal obtožb ne izdal tovarišev. Skupaj z njegovim tovarišem Leopoldom Tiranom iz Šoštanja je bil poslan v koncentracijsko taborišče Mauthausen. Dolgo nismo ničesar vedeli o njegovi usodi. Potem pa smo prejeli kartico s pozdravi in sporočilom, da mu v določenih presledkih lahko pošljemo majhen paket s hrano. Pošiljali smo mu predvsem prepečen kruh, suho sadje in sladkor. Drugega dne v decembru l. 1942 je sredi skrbi in težav, ki jih je prinašala vojna, prijokal na svet brat Jože.

V hudi zimi je bila januarja 1943. leta na litijskem območju obsežna akcija za mobilizacijo fantov v enote partizanske vojske. Med drugimi so takrat odšli v partizane tudi Jože Štok — Korotan in Tone Koprivnikar — Gorki z Brega ter Ivan Ponebšek — Matija iz Tenetiš. Nemci so bili besni. Z vsemi silami so iskali sledi za partizani, ki pa so se kljub težavam spretno umaknili na ravno. Zaradi odhoda sinov v partizane so bile družine izseljene.

V zimskem jutru, 14. 1. 1943, ko je sneg škripal pod nogami, so v vas prišli policisti, orožniki in gestapovci ter potrkali na naša vrata. Eli, ki je ravno ribala pod v kuhinji, jim je odprla. Z naperjenim orožjem so vstopili in pregledali stanovanje. Ugotovili so, da je štedilnik še topel, pa tudi jutranje ribanje poda jim je bilo sumljivo. Eli so spraševali, če so bili ponoči na obisku partizani. Povedala jim je, da je le očetu pripravila zajtrk, ker je zgodaj odšel k zdravniku. Nekdo se je spomnil, da so ga srečali pod grbinskim klancem. Nato so jo vprašali, kje stanujejo Štokovi. Napol oblečena je morala oditi z njimi in pokazati Štokovo hišo. Vsa premražena je stala na cesti med orožnikoma, ostali pa so odšli proti hiši. Kmalu zatem je po vsej hiši zasvetila luč. Prišel je gestapovec in ji velel: »Sedaj pa zgini domov!«

Mama Angela je v naročju tolažila komaj mesec starega, na ves glas jokajočega Jožeta. Prebudil sem se ob kriku: »Brž se obleci! Nemci selijo!« Bil je že dan, ko sem skozi rože zaledenelega okna gledal Štokovo družino, ki je v spremstvu oboroženih vojakov zapuščala svoj dom. Po snežni gazi so stopali proti cesti. Tedaj se je gospodar Tone nenadoma obrnil in pomahal proti hiši ter zavriskal tako boleče, da nas je presunilo. Odšli so proti središču vasi. Nisem mogel več zdržati, da ne bi zajokal.

Vse družine so zbrali sredi vasi in jih s tovornjaki odpeljali v Litijo, od tam pa naprej v Nemčijo.

Popoldan se je z avtomobili pripeljala v vas mešana druščina policistov, gestapovcev in orožnikov, ki je popisovala in ropala imetje izseljnih družin. Pri Mežnarčkovi domačiji so pregledovali po hiši in po hlevu. Najdlje pa so se zadržali v kašči, od koder so odnešli vsa živila in žganje. Prišli so tudi po očeta Franca, ki jim je moral pomagati. Ko so natovorili avtomobile, so mu dovolili, da je nakrmil živino, ki se je že ves dan žalostno oglašala.

Starša sta ugotovila, da bi bilo potrebno skriti tudi elektromotor, ki je služil za rezanje živinske krme in žaganje drv. Toda kako?

Opremljen z izvijačem, ki je imel leseni ročaj, sem skrivoma smuknil na skedenj. Moje znanje o elektriki, ki so jo v vas napeljali malo pred pričetkom vojne, je bilo skromno. Vedel sem le to, da se ne smem dotakniti gole žice, kar me je že izučilo.

Skrbelo me je, če bom kos nalogi. Z malo truda mi je uspelo sneti kovinski pokrov na stikalu elektromotorja. Pričel sem odvijati vijake na stikih posameznih žic in jih zaporedoma izvlačiti skozi ozko grlo kovinske uvodnice, ne da bi se je dotaknil. Ko so bile vse žice izvlečene, me je oblil rahel znoj. V mraku smo elektromotor prenesli v steljnik in ga globoko zakopali.

Franci Štok je pri nemških oblasteh dosegel, da so ga imenovali za skrbnika Mežnarčkove kmetije. Tako je v hlevu ostala živina, pa tudi druge nepremičnine niso bile odtujene. Nekaj časa smo za živino skrbeli domači, potem pa je pri kmetovanju pomagal Janez Jug. Za svoje delo je prejemal mesečno plačilo. Denar je zagotovil Franci Štok, druge obveznosti je opravljala mama z družino, pri večjih delih pa so pomagali tudi drugi vaščani.

(Se nadaljuje)

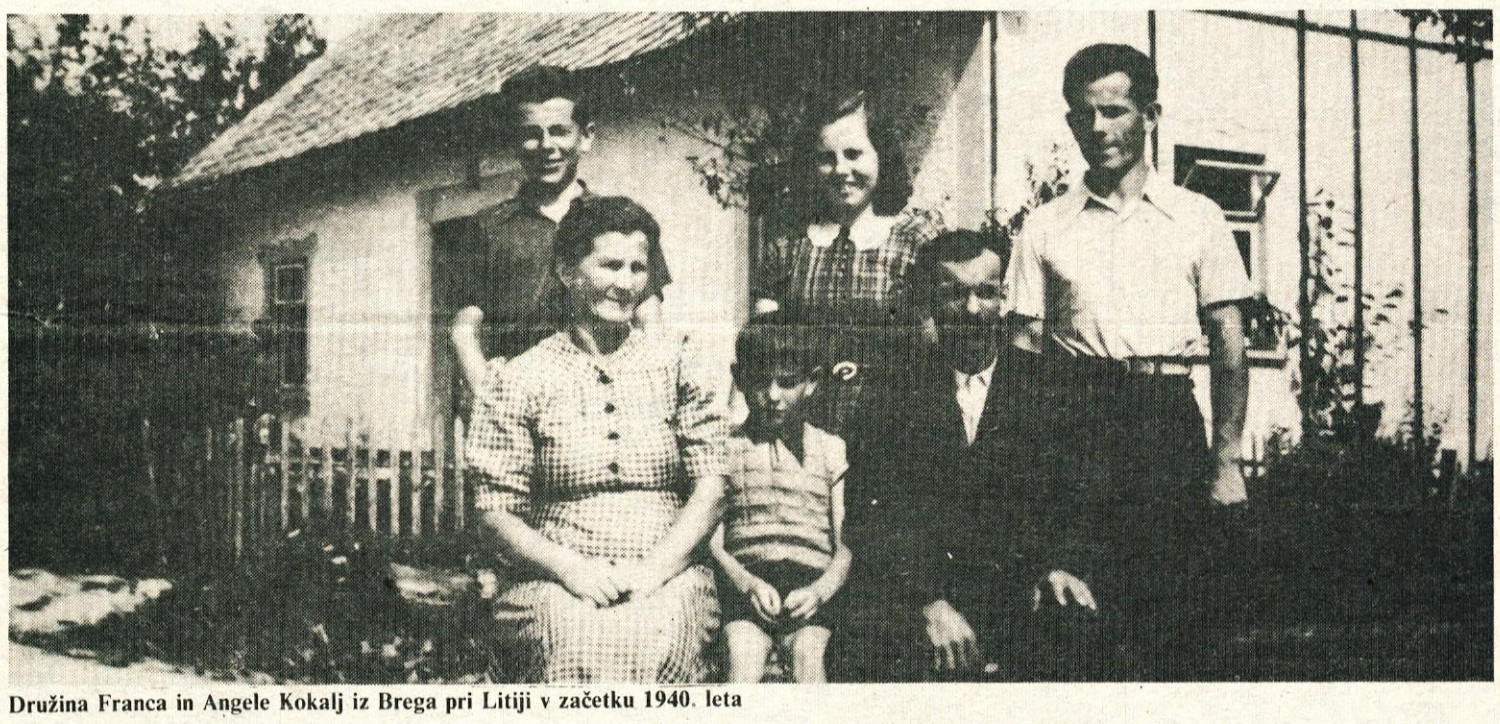

Družina Franca in Angele Kokalj iz Brega pri Litiji v začetku 1940. leta

● *VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE*

Varstvo arhivskega gradiva društev

Mnoga društva se še danes ne zavedajo, kakšno vlogo ima dokumentarno gradivo, ki nastaja pri njihovem delu, sicer se do njega ne bi obnašala tako kot se. Vedeti morajo (bi morala), da tudi del njihovega gradiva predstavlja kulturno dediščino, to je izvirno in reproducirano (pisano, risano, tiskano, fotografirano, filmano ali kako drugače zapisano) dokumentarno gradivo, ki ima trajen pomen za znanost ali za kulturo in ki ga je treba po zakonu o naravni in kulturni dediščini izročiti arhivu v določenem roku, do takrat pa čuvati in varovati (tudi pred vlomi, požari, tatvinami ali pred drugim uničenjem). Varstvo kulturne dediščine je namreč skrb vsakega občana in celotne družbene skupnosti.

Pri nekaterih društvih je bilo ugotovljeno, da se ne ukvarjajo veliko s svojimi arhivi. Ni jim do tega, da bi se njihovo gradivo ohranilo in očuvalo. Številni dokumenti, ki bi lahko odgovorili na marsikatero vprašanje, so zanje le navadeni papirji, ki se jih ob prvi priložnosti odvrže. Nihče pa pri tem ne pomisli, da se pri tem dela velika škoda in da se hkrati krši zakon, ki ga mnogi ne poznajo, a bi ga morali. Zlasti tisti, ki imajo v društvih pomembne položaje (tajnik ali oseba, ki mu društvo zaupa opravljanje teh nalog). Mogoče bi v nasprotnem primeru drugače gledali na vso stvar in drugače ravnali z gradivom, ki je družbena lastnina. Tak malomaren odnos je treba takoj spremeniti.

Pomembno vlogo pri tem pa igra tudi arhiv, katerega naloga je, da ugotavlja, zbira, strokovno obdeluje arhivsko gradivo, ki nastane tako, da ga imetnik (v tem primeru društvo) po navodilih arhiva odbere iz dokumentarnega gradiva in ga izroči arhivu v originalu, urejeno, popisano in v zaokroženih in kompletnih enotah.

Tako je Zgodovinski arhiv Ljubljana izdal navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega, ki nastaja pri delu društev. Z njim je pojasnil oziroma določil, katero gradivo ima lastnosti arhivskega gradiva. Zajel pa je le gradivo, ki je značilno za večino društev. Namreč, pri nekaterih društvih nastaja specifično gradivo, značilno samo zanje. Za njih je potrebno navodilo dopolniti glede na njihovo vrsto gradiva.

Naj navedem nekaj primerov arhivskega gradiva, ki ga morajo društva odbirati in izročati arhivu. Pomemben dokument predstavlja registracijo, brez katere društvo ne more obstajati. Za njegovo nadaljnje delo in delovanje pa so potrebna še pravila, pravilniki, samoupravni sporazumi, statut in drugi samoupravni akti, katerih se mora držati, če hoče uspešno in pravilno delovati.

Trajno zgodovinsko vrednost predstavljajo tudi zapisniki društva z gradivom za seje, sestanke, konference, skupščine, občne zbore, članske sestanke. Ti omogočajo celoten vpogled nad delovanjem društva (če so popolni). Za zgodovino kulturnega in družbenega življenja pa niso pomembni le zapisniki in ostalo spisovno gradivo.

Velikokrat to vrsto gradiva zelo nazorno dopolnjujejo druge vrste arhivskega gradiva, kot so diplome, priznanja (listine, ki so podeljene posameznikom ali ustanovam kot priznanje za njihovo delovanje), fotografije, filmsko gradivo, izjave, spomini, časopisni članki, poročila, govori, kritike, ocene, ki se nanašajo na delovanje društva. Mnoga društva vodijo tudi kronike, kamor sproti zapisujejo določene dogodke društva. Velikokrat so ji priložene oziroma dodane fotografije, razni teksti, s katerimi kronika še bolj pridobi na svojo vrednosti. Razna tiskana vabila, sporedi prireditev, letaki, plakati, katalogi, gradivo ob praznovanju obletnic predstavljajo zelo pomembno propagandno gradivo, ki je namenjeno predvsem za obveščanje in seznanjanje javnosti o delovanju in prireditvah društva. Važna kategorija arhivskega gradiva so tudi seznami, spiski, imeniki članstva, ki nam dajejo vpogled o številčnem stanju in gibanju društva.

Da bi se društva še bolj zavedala, kakšen pomen ima njihovo gradivo, se je Zgodovinski arhiv Ljubljana povezal z občinskimi upravnimi organi, pristojnimi za kulturo, ki so na njegov predlog izdali odredbe o družbenopravnih osebah in društvih, izbranih po določenih kriterijih, katerih arhivsko gradivo bo prevzemal.

V Litiji je to storil občinski oddelek za splošne upravne zadeve in občo upravo. Odredba je izšla v Uradnem listu SRS, št. 8/82. Od društev in zvez (združenje društev za uresničevanje svojih ciljev) pa zajema le Zvezo kulturnih organizacij Litija in Občinsko gasilsko zvezo Litija, preko katerih se da dobiti vpogled v delovanje kulturnih in gasilskih društev. Občinsko gasilsko zvezo Litija je Zgodovinski arhiv Ljubljana že obiskal. Evidentiral in popisal je njeno gradivo z nalogo, da ga po dogovoru prevzame. Pri okvirnem popisu gradiva je bilo ugotovljeno, da zveza, ki usklajuje delo gasilskih društev, obstaja od leta 1953 dalje. Njeno gradivo pa ni bilo v celoti na enem mestu. Nekaj ga je namreč imel takratni tajnik Občinske gasilske zveze. Ostalo pa se je nahajalo v gasilnem domu v Litiji. To seveda ni dobro, saj tako razdrobljeni fond nima tiste vrednosti in pomena, ki bi ga lahko imel hranjen na enem mestu. Hkrati pa je zanj tudi večja možnost, da se izgublja. S tem pa bi se naredila velika škoda.

Zanimivo je, da Zgodovinski arhiv Ljubljana v začasnih arhivskih prostorih za občino Litija v stavbi občine nima niti enega fonda društva (zveze), ki je in ki še deluje na tem področju. S tem pa ni rečeno, da ostala društva (zveze), ki jih odredba ne zajema, lahko z gradivom počno karkoli (npr. Občinski odbor Rdečega križa, Občinska zveza prijateljev mladine, kulturno-umetniška društva, lovske, ribiške, strelske družine, TVD Partizan...). Po zakonu, ki sem ga omenil že na začetku, so tudi društva (športna, strokovna, gasilska, humanitarna, kulturna in ostala), od katerih Zgodovinski arhiv Ljubljana po sedaj veljavnih predpisih začasno ne bo prevzemal arhivsko gradivo, ki ima trajen pomen za znanost in kulturo. Na njihovo zahtevo pa jim mora Zgodovinski arhiv Ljubljana poslati pojasnila za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva.

Arhivsko gradivo društev je torej z zakonom zaščiteno, kako pa ga bomo izvajali bo pokazal čas.

Boris Rozman

Abonmajska predstava

V petek, 15. marca, bomo v dvorani na Stavbah lahko znova gledali gledališko predstavo. Tokrat bodo prišli na abonmajski obisk gledališčniki iz Mladinskega gledališča s predstavo »Jest nisem jest«. Že zaradi nenavadnega naslova pa tudi zaradi plesa in drugih atrakcij, vam, dragi bralci, priporočamo, da si jo ogledate.

ŠPORT IN REKREACIJA

SMUČANJE

Čuvajte tekaške proge!

Smučine, ki jih potegnejo za tekače na smučeh, so seveda namenjene le smuškemu teku, zato jih vsaka stopinja poškoduje in množici občanov zmanjša zadovoljstvo in veselje, tistim, ki se mučijo pri pripravi prog, pa izniči delo. Zato obzirni ljudje po tekaških progah ne hodijo.

Tek na smučeh je tu

Letošnja zima je Litijane in Šmarčane navdušila za smučarski tek, saj se je kar naenkrat množica ljudi odločila za pričetek te prijetne in koristne aktivnosti.

Lani je na smučeh tekla samo manjša skupina rekreativcev, ki si je smučine potegnila s posebno ploščo, ki jo je vlekel traktor ali konj. To so bili predvsem »kaveljci«, ki so udeleženci akcije RTV Ljubljana »Brazde vzdržljivosti.« Smučine so potegnili v Gradcu pod bivšo skakalnico, nato pa še med Savo in Ljubljansko cesto.

Letos pa je bil pravi razcvet smučarskega teka v Litiji. TVD Partizan Litija je ob pomoči TKS in raznih OZD nabavil mini ratrak za izdelavo tekaških smučin, organiziral tekaško sekcijo, učinek pa je bil neverjeten. Ko so člani tekaške sekcije poročoči potegnili proge v Gradcu pod skakalnico in po litijskem polju, so že naslednji dan smučine zaživele. Mladi, starejši, moški, ženske, vse je teklo. Zima je letos kar ugodna, akcija TVD Partizan pa v celoti uspešna. Sredi februarja je bila na litijskem polju še akcija »Tečemo na smučeh«, ki jo je organiziral TVD Partizan. Lahko ocenimo, da so Litijani in občani iz bližnjih krajev (Šmartno..) množično pristopili k smučarskemu teku.

Tudi v naslednji zimi bo tekaška sekcija TVD Partizan pripravila tekaške proge v Litiji in bližnji okolici, tako, da se bo ta dejavnost v naslednjih letih še povečala.

T. B.

Tek na smučeh je prijeten in koristen

- gibljemo se na svežem zraku
- pozabimo na vsakdanje skrbi
- srce in ožilje ter dihala so aktivna
- pridobimo splošno kondicijo
- ugodno vplivamo na težave s hrbetnico
- lahko krepko shujšamo
- srečamo prijetne ljudi
- tekaška oprema je razmeroma poceni.

Želite teči? **Vpišite se v tekaško sekcijo TVD Partizan Litija. Dobili boste koristna navodila za vašo aktivnost.**

ROKOMET

Delajo brez odmora

V RK Usnjar teče delo, kot da ne bi bila »mrtva sezona«. Vse ekipe se vestno pripravljajo na nova tekmovanja, uprava pa pripravlja vse potrebno, da se bo dejavnost v vseh tekmovanjih odvijala v čim boljših pogojih.

Po volilni skupščini je zasedalo tudi novo predsedstvo, ki je za izvajanje tekočih operativnih dejavnosti oblikovalo sekretariat, ki ga vodi Lojze Erjavec, sestavljajo pa ga nosilci nalog na posameznih področjih.

Članska ekipa je sodelovala tudi v zimski ligi, ki je potekala v športni dvorani v Trebnjem, trener članov in mladincev Dušan Kokalj pa je zimsko obdobje izkoristil tudi za intenzivno delo z nekaterimi mladimi rokometaši, ki imajo možnosti za kvaliteten napredek.

T. B.

? Vi vprašujete — mi iščemo odgovore

Bralci iz Šmartnega so nam poslali pismo, v katerem nas seznanjajo s pripombami, ki jih imajo glede odhoda avtobusov izpred postaje Litija, zlasti v času prihodov vlakov iz smeri Ljubljana.

Pismo smo zaradi aktualnosti odstopili poslovalnici Integral, upamo, da se bo dala zadeva z malo dobre volje tudi urediti!

*

Pismo bralke iz KS Litija — levi breg glede ukinitev poslovalnice Ljubljanske banke na levem bregu smo odstopili Ljubljanski banki. Kot smo izvedeli, pripravljajo odgovor, objavili ga bomo lahko šele v naslednji številki, poslovalnica pa je zaenkrat še vedno odprta.

PLANINSTVO

Odsek za varstvo narave in gorsko stražo pri Planinskem društvu Litija bo organiziral

Tečaj gorske straže

Tečaj bo organiziral spomladi letos in bo obsegal pet ur predavanj s praktičnim delom v naravi. Teden ali dva po predavanju bodo izpiti. Kandidati, ki bodo uspešno opravili izpit, bodo dobili naziv gorski stražar, izkaznico in posebno značko.

Vsi ljubitelji narave in njenega ohranjanta se za tečaj lahko prijavijo pri Planinskem društvu Litija, Ulica Milana Boriška, do 25. marca 1985. Prijavite se lahko tudi osebno na sedežu društva vsak četrtek od 16. do 18. ure. Prijava naj vsebuje ime, priimek, rojstne podatke in naslov.

Popravek

V januarski številki Glasila občanov nam jo je v naslovu o planinskem spominskem pohodu na Tisje zagodel tiskarski škrat. Naslov je namreč prinesel vest, da je bilo na pohodu decembra lani čez sto udeležencev, v resnici pa jih je bilo čez tisoč, kar je razvidno tudi iz besedila tega prispevka. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

PREDILNICA LITIJA v Litiji p.o.
61270 LITIJA

ODBOR ZA DELOVNA RAZMERJA

Za delo v počitniškem domu v Novigradu (Istra) vabimo k sodelovanju delavce in upokojence za naslednja dela in naloge:

1. izvajanje zahtevnih kuharskih opravil — 1 delavka
2. izvajanje manj zahtevnih kuharskih opravil — 1 delavka
3. izvajanje enostavnih kuharskih opravil — 3 delavke
4. izvajanje točajskih opravil — 2 delavki
5. serviranje obrokov — 3 delavke

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, z upokojenci pa pogodbe o delu.
Vse dodatne informacije lahko dobite v kadrovsko splošnem sektorju Predilnice Litija, zaželeni pa so tudi osebni razgovori.
Rok prijave je do zasedbe.

KOMUNALNO OBRTNO PODJETJE
KOMUNALA LITIJA
LITIJA PONOVIŠKA 15

Komisija za delovna razmerja
KOP KOMUNALA LITIJA,
Ponoviška 15,

objavlja prosta dela in naloge:

1 EKONOMSKI TEHNIK

Pogoji:
— končana ekonomska srednja šola
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo traja 3 mesece
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na gornji naslov. Rok velja do zasedbe delovnega mesta.

SAMOUPRAVNA KOMUNALNA SKUPNOST OBČINE LITIJA RAZPISUJE

JAVNI NATEČAJ
ZA ODDAJO STAVBNIH ZEMLJIŠČ ZA GRADNJO DEVETIH VRSTNIH GARAŽ NA TRGU NA STAVBAH V LITIJI

Cena zemljišča znaša 2.400.- din, cena komunalnega prispevka pa 26.600.- din.
Javni natečaj traja do oddaje vseh zemljišč.
Podrobnejše informacije lahko interesenti za pridobitev zemljišč dobijo pri strokovni službi komunalne skupnosti, Jerebova 6, Litija.

Na podlagi sklepa komisije zbora delavcev SPIZ občine Litija za stanovanjska vprašanja upokojencev Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litija razpisuje

NATEČAJ
ZA DODELITEV DVEH ENOSOBNIH STANOVANJ ZA UPOKOJENCE

Stanovanji sta na Maistrovi ulici 10 v Litiji.
Podrobnejše informacije lahko prosilci dobijo pri Strokovni službi Samoupravne cestne, komunalne in stanovanjske skupnosti občine Litija, Jerebova 6, Litija.
Rok za oddajo prošenj je 15. 3. 1985.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Franc Končar, Mojca Lebinger, Franc Mali st., Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec (lektor Glasila občanov). Uredniški odbor Delegatskega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Mari Merzel, Vid Praunseis, Roža Urbanc. Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: Tiskarna Novo mesto. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 881-617. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

V skladu z določili Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil in družbenih stanovanj iz sredstev, ki jih samostojni obrtniki in pri njih zaposleni delavci združujejo v stanovanjski skupnosti (v nadaljevanju pravilnik) in sklepa komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, zaposlenih pri obrtnikih razpisuje stanovanjska skupnost

II. NATEČAJ
ZA ZBIRANJE PRIJAV ZA PRIDOBITEV POSOJIL IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV, KI JIH SAMOSTOJNI OBRTNIKI IN PRI NJIH ZAPOSLENI DELAVCI ZDRUŽUJEJO V STANOVANJSKI SKUPNOSTI OBČINE LITIJA

1. Skupna razpoložljiva sredstva so tem natečaju, namenjena za kreditiranje gradnje družinskih stanovanjskih hiš, nakupa etažnega stanovanja in adaptacij (pridobitev novih stanovanjskih površin) delavcem, zaposlenim pri samostojnih obrtnikih, znašajo 600.000.— din (šesto tisoč din).
2. Pri razpisu za pridobitev posojila iz združenih sredstev lahko sodelujejo delavci, zaposleni pri obrtnikih, kateri izpolnjujejo svoje obveznosti do združevanja sredstev v dogovorjenem roku in obsegu in če izpolnjujejo pogoje Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil in družbenih stanovanj iz sredstev, ki jih samostojni obrtniki in pri njih zaposleni delavci združujejo v stanovanjski skupnosti.

Podrobnejše informacije lahko prosilci dobijo pri Strokovni službi Samoupravne cestne, komunalne in stanovanjske skupnosti občine Litija, Jerebova 6, Litija.

Rok za oddajo prošenj je 15. 3. 1985.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

RUDOLFA BORIŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja pevskemu društvu Lipa, sodelavcem Gradmetala, Gozdnega gospodarstva in Predilnice, tov. Jermanu za ganljive besede ob odprtem grobu in g. župniku za lepo opravljen obred.
Vsem in vsakomur še enkrat naša iskrena zvahala.
Mamolj, Litija, 11. 2. 1985

Žalujoči:
žena Dragi
in otroci z družinami